

RAPORT SAMOOCENY

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Jagielloński, ul. Gołębia 24, 31-008 Kraków

Uniwersytet Jagielloński-Collegium Medicum, ul. Św. Anny 12, 31-007 Kraków

Nazwa ocenianego kierunku studiów: farmacja

Poziom studiów: jednolite studia magisterskie

Forma studiów: studia stacjonarne i niestacjonarne

Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek: nauki farmaceutyczne

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Renata Jachowicz	prof. dr hab./Profesor zwyczajny/kierownik studiów kierunku farmacja
Agnieszka Skowron	dr hab./prodziekan ds. studenckich
Urszula Hubicka	dr hab./pełnomocnik dziekana Wydz. Farm. UJ CM ds. doskonalenia jakości kształcenia
Magdalena Rudnicka	mgr/z-ca kierownika dziekanatu Wydz. Farm. UJ CM
Paulina Trybus	mgr/pracownik dziekanatu dla kierunku farmacja Wydz. Farm. UJ CM
Kamil Koziel	mgr/pracownik dziekanatu dla kierunku farmacja Wydz. Farm. UJ CM

Spis treści	
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	1
Prezentacja uczelni	3
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	4
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	4
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	7
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....	12
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	17
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	20
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	22
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	24
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	26
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	29
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	31
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	36
Część III. Załączniki	37
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów.....	37

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Jagielloński jest najstarszą polską uczelnią. Wydział Farmaceutyczny jest jednym z 16 wydziałów UJ, i wraz z 2 innymi wydziałami tworzy Uniwersytet Jagielloński - Collegium Medicum. Historia krakowskiego kształcenia w obszarach związanych z farmacją sięga XVIII w., i z tych bogatych doświadczeń mogą czerpać studenci kierunku farmacja.

W ramach wydziału działają 23 jednostki o profilu naukowo-badawczym, wśród nich jest 9 katedr, 13 samodzielnych zakładów oraz Muzeum Farmacji. Wydział posiada również zwierzętarnię i ogród roślin leczniczych. Wydział prowadzi kształcenie w języku polskim, są to jednolite studia magisterskie na kierunkach: *farmacja i analityka medyczna*, oraz studia II stopnia na kierunku *kosmetologia*, a także w języku angielskim na studiach II stopnia *drug discovery and development*. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych.

W ramach badań naukowych powiązanych z farmacją realizowane są prace doktorskie, badania naukowe finansowane w ramach dotacji na podtrzymanie potencjału naukowego, dotacji dla młodych naukowców oraz licznych grantów pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Główne kierunki badawcze obejmują m.in.: poszukiwanie nowych substancji czynnych o działaniu przeciwlękowym, przeciwdepresyjnym, poszukiwanie nowych rozwiązań w formulacji produktów leczniczych, zastosowanie modelowania matematycznego w badaniach nad toksycznością leków i optymalizacją terapii.

W kształceniu na kierunku farmacja uczestniczy ogółem 203 nauczycieli akademickich z UJ CM (18 profesorów, 42 doktorów habilitowanych, 108 doktorów, 35 osób z tytułem zawodowym magistra lub lekarza). Znaczna część tej grupy (157 osób) to nauczyciele akademicy z Wydziału Farmaceutycznego uczący przedmiotów podstawowych i kierunkowych.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Program kształcenia na kierunku farmacja przygotowany został zgodnie z obowiązującym standardem kształcenia (Rozporządzenie MNiSW z dnia 9 maja 2012r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa, Dz.U z 2012, nr 631 z późn. zmianami), a koncepcja nauczania pozostaje w zgodzie z przyjętym ogólnoakademickim profilem studiów¹ oraz Strategią Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego 2014-2020, której głównymi założeniami jest (1) integracja działalności w dydaktyce i badaniach naukowych, (2) najwyższa jakość nauczania, (3) najwyższa jakość badań naukowych oraz (4) skuteczny wpływ na otoczenie społeczne, kulturowe i gospodarcze. Celem kształcenia jest przygotowanie otwartych na otaczający ich świat i świadomych swojej społecznej roli farmaceutów, którzy w przyszłości będą odpowiadać za farmakoterapię swoich pacjentów, wykorzystywać swój potencjał intelektualny w opracowaniu innowacyjnych terapii, przestrzegać zasad etyki zawodowej i kształtować najwyższe standardy jakości w swojej pracy zawodowej. Absolwent kierunku farmacja jest przede wszystkim przygotowany do samodzielnej pracy w środowisku apteki ogólnodostępnej i szpitalnej, w tym do aktywnego monitorowania procesu farmakoterapii realizując w praktyce opiekę farmaceutyczną. Koncepcja kształcenia zakłada również przygotowanie absolwentów do pracy w miejscach wytwarzania produktów leczniczych, suplementów diety i wyrobów medycznych, instytucjach kształtujących gospodarkę lekową państwa, instytucjach prowadzących badania w obszarach związanych z poszukiwaniem nowych leków i ich formulacją oraz oceną wpływu leków na organizm.

W 2018r. Wydział Farmaceutyczny uzyskał kategorię naukową A+, główne obszary działalności naukowej obejmują badania podstawowe oraz badania wdrożeniowe w dziedzinie nauk farmaceutycznych. Wśród projektów realizowanych w tym obszarze znaczna część uzyskała dofinansowanie z funduszy zewnętrznych. Część zrealizowanych projektów podlegała komercjalizacji i trwają prace nad wdrożeniem ich wyników. Do najważniejszych osiągnięć naukowych ostatnich lat pozostających w ścisłym związku z nauczaniem na kierunku farmacja należą:

- 1) Projekt wdrożeniowy(2016r.): *Opracowanie nowych związków aktywnych do terapii OUN* – współpraca z firmą Spherium Biomed. Interdyscyplinarny zespół z Wydziału Farmaceutycznego UJ CM, Instytutu Farmakologii PAN, Instytutu Bio cząsteczek im. Maxa Mousseron, Uniwersytetu Montpellier (Francja) oraz Centre National de la Recherche Scientifique, koordynowany przez prof. dr hab. P. Zajdla z UJ CM, opracował grupę cząsteczek o działaniu przeciwdemencyjnym, które mogą odwracać deficyty pamięci towarzyszące chorobom neurodegeneracyjnym mózgu i schizofrenii.

¹ W raporcie posługujemy się opisami celów kształcenia, zgodnie z przepisami obowiązującymi podczas tworzenia obecnej koncepcji kształcenia kierunku farmacja, obecnie w UJ trwają prace związane z dostosowaniem koncepcji kształcenia i efektów uczenia się do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, zgodnie z art. 214 ust.1 ustawy z dnia 3 lipca 2018r. *Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Ten pierwszy projekt „lekowy” skomercjalizowany przez UJ, zrealizowany został dzięki współpracy kilku ośrodków o różnym profilu badań naukowych. Zaangażowanie studentów zwiększyło liczbę otrzymywanych, nowych połączeń, przyczyniając się także do podniesienia atrakcyjności studiów przez umożliwienie rozwoju naukowego w dziedzinach związanych z badaniami nad lekiem.

- 2) Finansowany w ramach 7 Programu Ramowego UE projekt *Konstrukcja modeli in silico procesu granulacji w kompaktorze walcowym* realizowany w latach 2013-2016, którego efektem było 10 publikacji naukowych o łącznym IF = 22,033
- 3) Finansowany przez NCN w ramach konkursu SYMPHONIA 3 projekt *Wpływ procesów fizycznych oraz substancji pomocniczych na charakterystykę właściwości substancji leczniczych trudno rozpuszczalnych w wodzie* realizowany w latach 2015-2020, dotychczasowy efekt obejmuje 7 publikacji (IF=24,272), oraz książka „Amorphous drugs” wyd. Springer.
- 4) Finansowany przez NCN w ramach konkursu OPUS 14 projekt *7,8-dipodstawione pochodne teofiliny będące silnymi inhibitorami wybranych izoenzymów PDE, jako nowe związki o potencjale ograniczającym przebudowę drzewa oskrzelowego w astmie - badania w modelach in vitro i in vivo* w latach 2018-2021.
- 5) Finansowany przez NCN w ramach konkursu OPUS 10 projekt *Ligandy receptorów 5-HT₆ jako dodatek do przeciwpsychotycznej terapii schizofrenii -wpływ na masę ciała, parametry metaboliczne, zaburzenia kognitywne, zaburzenia nastroju* w latach 2016-2019.

Informacje o realizowanych w latach 2017-2019 projektach naukowych w dyscyplinie nauk farmaceutycznych przedstawiono w załączniku 2.4.1.

W opracowaniu koncepcji kształcenia uwzględniono potrzeby rynku pracy i zmieniające się oczekiwania wobec farmaceutów, kładąc nacisk na kształcenie kompetencji niezbędnych w przyszłej pracy z pacjentem, wśród których wymienić należy m.in. zapewnienie bezpiecznej i skutecznej farmakoterapii oraz przygotowanie do pełnienia roli lidera w zespołach zajmujących się działalnością badawczą i poszukiwaniem nowych rozwiązań terapeutycznych. W pracach związanych z doskonaleniem programu nauczania biorą udział przedstawiciele samorządu aptekarskiego, przemysłu farmaceutycznego oraz studentów i nauczycieli akademickich.

Wśród cech wyróżniających koncepcję kształcenia na kierunku farmacja w UJ CM wskazać należy sekwencyjność programu, który zakłada rozwój wiedzy i umiejętności od podstawowych do zaawansowanych i niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. Jednocześnie wskazuje się przydatność wiedzy ogólnej w przyszłej pracy zawodowej poprzez odwołanie się do elementów zawodowych, już w ramach przedmiotów z grupy A i B standardu oraz wprowadzanie zawodowych efektów kierunkowych, już w I i II roku studiów w ramach wybranych przedmiotów fakultatywnych takich jak: *Poprawa jakości życia w oparciu o nowe odkrycia z chronobiologii, Biotechnologia roślin – znaczenie farmaceutyczne, Badania kliniczne farmaceutyków. Warsztat etyczno-prawny czy Funkcje apteki ogólnodostępnej i szpitalne (Polska – kraje Unii Europejskiej)*. Tego rodzaju podejście do koncepcji kształcenia ma na celu wykształcenie w studentach umiejętności wykorzystania wcześniej zdobytej wiedzy i doświadczeń w kolejnych etapach nauki w ramach studiów oraz

wypracowania nawyku samodzielnego planowania własnej ścieżki rozwoju i samokształcenia tak niezbędnego w przyszłej pracy zawodowej.

Koncepcja kształcenia spełnia wszystkie założenia określone w standardzie kształcenia, zgodnie z którym w programie realizowane są ogółem 204 efekty kształcenia z zakresu wiedzy, 207 z zakresu umiejętności i 6 z zakresu kompetencji społecznych. Dla wszystkich przedmiotów realizowanych na kierunku farmacja w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym opracowano sylabusy, zgodnie ze wzorem określonym w zarządzeniu nr 118 Rektora UJ z grudnia 2016r. Relacje między efektami przedmiotowymi i kierunkowymi zostały ujęte w poszczególnych sylabusach przedmiotowych. Wszystkie dokumenty dotyczące programu kształcenia ujęto w załączniku nr 2.1. Poniżej przedstawiono kilka przykładów ujęcia efektów przedmiotowych i ich odniesienia do efektów wymienionych w standardzie.

- 1) Efekt **C.W30 zna i rozumie czynniki wpływające na trwałość leku, procesy, jakim może podlegać lek podczas przechowywania, oraz metody badania trwałości produktów leczniczych** znalazł odzwierciedlenie w przedmiocie obowiązkowym *Chemia Leków* jako efekty przedmiotowe: - tłumaczy czynniki wpływające na trwałość leku, procesy, jakim może podlegać lek podczas przechowywania, oraz metody badania trwałości produktów leczniczych, - wylicza grupy związków chemicznych - metabolitów pierwotnych i wtórnych, decydujących o aktywności biologicznej i farmakologicznej leków
- 2) Efekt **C.W25 zna metody sporządzania płynnych, półstałych i stałych postaci leku w skali laboratoryjnej i przemysłowej oraz zasady pracy urządzeń do ich wytwarzania** odzwierciedlają efekty przedmiotowe: - charakteryzuje metody sporządzania płynnych, półstałych i stałych postaci leku recepturowego oraz zasady pracy urządzeń do ich wytwarzania (przedmiot *Technologia postaci Leku I*), - opisuje tok sporządzania płynnych, półstałych i stałych postaci leku w skali laboratoryjnej i przemysłowej oraz zasady pracy urządzeń do ich wytwarzania (przedmiot *Technologia postaci Leku II*), - demonstruje metody sporządzania płynnych, półstałych i stałych postaci leku w skali laboratoryjnej, wyjaśnia zasadę pracy urządzeń do ich wytwarzania (przedmiot *Technologia postaci Leku III*)
- 3) Efekt **E.W3 zna i rozumie zasady funkcjonowania aptek ogólnodostępnych i szpitalnych oraz funkcjonowania hurtowni i zaopatrywania aptek** odzwierciedlają efekty: - wymienia zadania apteki ogólnodostępnej (community pharmacy) i szpitalnej (hospital pharmacy) w wybranych krajach europejskich (przedmiot fakultatywny *Funkcje apteki ogólnodostępnej i szpitalnej*), - potrafi opisać zasady funkcjonowania aptek ogólnodostępnych i szpitalnych oraz funkcjonowania hurtowni i zaopatrywania aptek (przedmiot obowiązkowy *Prawo farmaceutyczne*)
- 4) Efekt **C.U11 ocenia właściwości aplikacyjne leku na podstawie jego składu i doradza właściwy sposób użycia, w zależności od postaci leku** odzwierciedla efekt przedmiotowy – doradza właściwy sposób użycia leku w zależności od jego postaci, jego składu i właściwości aplikacyjnych (przedmiot *Farmacja Praktyczna*)
- 5) Efekt **E.W21 rozumie znaczenie charakterystyki produktu leczniczego i wyrobu medycznego w optymalizacji farmakoterapii** odzwierciedlają efekty: - wykorzystuje charakterystyki produktów leczniczych i wyrobów medycznych do pozyskiwania informacji o produktach leczniczych (przedmiot *Farmacja Praktyczna*),

- 6) Efekt E.U3 wskazuje produkty lecznicze i wyroby medyczne wymagające specjalnych warunków przechowywania odzwierciedla efekt przedmiotowy: - wymienia grupy produktów leczniczych wymagające specjalnych warunków przechowywania (przedmiot *Farmacja Praktyczna*)

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Wydział Farmaceutyczny UJ CM od 2000r. jest członkiem European Association of Faculties of Pharmacy (EAFP), a wdrażane na Wydziale Farmaceutycznym UJ CM koncepcje programowe i nowoczesne metody dydaktyczne były przedmiotem licznych prezentacji w ramach konferencji EAFP (wykaz publikacji w załączniku 2.2.3).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Każdego roku program i plan studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku farmacja zatwierdzany jest przez Radę Wydziału Farmaceutycznego, obecnie obowiązujący program oraz plan studiów został zatwierdzony w dniu 28 maja 2018r. i jest zgodny z obowiązującym standardem kształcenia. Trwają obecnie prace nad dostosowaniem programu kształcenia na kierunku farmacja dla studentów rozpoczynających studia w cyklu 2019/2020-2024/2025 do zmienionych przepisów prawa. Kształcenie trwa ponad 11 semestrów (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) i umożliwia realizację treści programowych oraz zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych założonych w programie kształcenia. Treści kształcenia realizowane są podczas zajęć z udziałem nauczyciela i w ramach indywidualnej pracy każdego studenta, w ilości godzin odpowiedniej do przypisanych punktów ECTS. Nakład pracy studenta uwzględnia liczbę godzin kontaktowych, godzin pracy własnej potrzebnych na wykonanie prac etapowych - w tym projektowych, przygotowanie do zaliczeń i egzaminu oraz do samodzielnego uzupełniania i utrwalania wiedzy i studiowania literatury przedmiotu. Godziny kontaktowe są realizowane poprzez udział studentów w wykładach, seminariach, ćwiczeniach, zajęciach laboratoryjnych, ćwiczeniach w pracowniach i laboratoriach specjalistycznych. Dokumentacja programu kształcenia znajduje się w załączniku 2.1 Program na kierunku farmacja dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych realizowany jest w identycznej liczbie godzin i zgodnie z założeniami określonymi w standardzie kształcenia, więc w dalszej części przedstawioną zostaną szczegółowe informacje bez podziału na studia stacjonarne i niestacjonarne.

- Liczba godzin kontaktowych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich wynosi ogółem 5430 godz., co stanowi 185 punktów ECTS (56% ogółu punktów ECTS), 4265 godzin (145 punkty ECTS) stanowi własną pracę studenta.
- W strukturze programu uwzględniono zajęcia z obszaru nauk humanistycznych i społecznych takie jak: historia filozofii, prawo autorskie i własność intelektualna psychologia z socjologią, język łaciński oraz język obcy – łączna liczba punktów ECTS przypisanych tym przedmiotom wynosi 9 ECTS i obejmuje 225 godzin kontaktowych, w tym język obcy (do wyboru język angielski, niemiecki lub francuski) stanowi 180 godzin kontaktowych (6 ECTS).

- Studenci zobowiązani są również zrealizować zajęcia wychowania fizycznego w wymiarze co najmniej 60 godzin w toku studiów oraz zrealizować kurs obejmujący zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii.
- W toku studiów 47 punktów ECTS student realizuje w ramach zajęć, które wybiera uwzględniając swoje zainteresowania i planując przyszłą karierę zawodową, obejmują one przedmioty do wyboru, wybór języka obcego oraz wybór obszarów naukowych, w których realizowane będą badania stanowiące podstawę pracy dyplomowej.
- Istotna część godzin (4561, 83%) z udziałem nauczyciela realizowana jest w oparciu o zajęcia w formie seminariów, ćwiczeń i warsztatów, w ramach których wykorzystywane są metody aktywizujące studentów.
- Plan studiów dla cyklu 2018/2019-2023/2024 zakłada realizację przez studenta ogółem 52 przedmiotów obowiązkowych obejmujących 5115 godzin kontaktowych i 22 przedmiotów do wyboru (w tym język łaciński) obejmujących ogółem 375 godzin kontaktowych.

Dobór treści kształcenia ma na celu zapewnienie realizacji wszystkich efektów określonych w standardzie kształcenia dla kierunku farmacja, a wszystkie efekty znajdują odzwierciedlenie w treściach przedmiotów obowiązkowych, ponadto niektóre z efektów zostały poszerzone i uszczegółowione w ramach przedmiotów do wyboru przez studentów co pozwala studentowi poszerzać wiedzę i rozwijać zainteresowania. Informacje o realizowanych efektach kształcenia oraz treściach zawarto w sylabusach przedmiotów (załącznik nr 2.1.3). Studenci mają możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych (do wyboru) od I roku studiów, a od roku IV wybierają tzw. ścieżkę fakultatywną, w której mogą pogłębić swoją wiedzę w obszarach związanych z farmacją apteczną, kliniczną lub przemysłową. Student zobowiązany jest do realizacji co najmniej jednej ścieżki fakultatywnej w toku. W roku akademickim 2018/2019 znalazło się 56 przedmiotów do wyboru przez studentów kierunku farmacja (lista przedmiotów do wyboru w załączniku nr 2.1.6). We wszystkich przedmiotach w treściach kształcenia znajdują się efekty z zakresu zarówno wiedzy, jak i umiejętności, większość przedmiotów, zawiera również efekty z obszaru kompetencji społecznych.

Wybór formy i metody kształcenia dostosowany jest do treści przedmiotu i ma na celu zapewnienie realizacji przez studentów wszystkich efektów przypisanych do przedmiotu. Szczególnie nacisk położono na dużą różnorodność metod dydaktycznych zapewniających aktywizację studentów i pozwalających na uzyskanie przez nich założonych umiejętności i kompetencji. Elementy aktywizujące studentów stosowane są również w związku z realizacją efektów z zakresu wiedzy, a więc wśród metod podających m.in. poprzez wykorzystanie formy wykładów konwersatoryjnych (*Chemia Leków*). Wśród metod podających najczęściej wykorzystywane są wykłady informacyjne i prelekcje, w tym z wykorzystaniem materiałów ilustracyjnych i prezentacji multimedialnych. Znacznie większa różnorodność metod dydaktycznych pojawia się w przypadku metod aktywizujących, najczęściej stosowane są metody praktyczne takie jak: ćwiczenia laboratoryjne, pokazy i symulacje, oraz tzw. metody aktywizujące problemowe takie jak: metoda przypadków, gry dydaktyczne i dyskusje. W zajęciach wykorzystywane są narzędzia specjalistyczne

obejmujące materiały ilustrujące takie jak prezentacje, filmy instruktażowe, a studenci mają okazję pracować ze specjalistycznym oprogramowaniem, wykorzystywanym również w badaniach naukowych. W tabeli 1 w załączniku 2.1.6 podano przykłady metod dydaktycznych wykorzystywanych w celu realizacji efektów kształcenia wraz ze wskazaniem przedmiotów, w których je wykorzystano. Podkreślić warto również szereg specjalistycznych aktywizujących metod wykorzystywanych w celu realizacji efektów kształcenia w ramach przedmiotów obowiązkowych i fakultatywnych, poniżej kilka przykładów:

- Ćwiczenia prosektoryjne z wykorzystaniem preparatów i modeli anatomicznych. Pokaz struktur anatomicznych. Prezentacja ekspozycji w Muzeum Anatomicznym Katedry Anatomii UJ CM (*Anatomia*),
- Ćwiczenia laboratoryjne polegające na samodzielnym wykonaniu kilku eksperymentów biotechnologicznych oraz interpretacji otrzymanych wyników (*Biotechnologia*),
- Ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem treningu na тренаżerach i symulacji zdarzeń /gier edukacyjnych/ (*Doraźna pomoc medyczna*),
- Wykonanie przez studenta samodzielnego opisu i interpretacji przypadku klinicznego (*Farmakoterapia*),
- Samodzielne wykonanie preparatu oraz jego kontrola i opracowanie dokumentacji sporządzania leku recepturowego (*Technologia postaci leku I*).

W realizacji treści kształcenia wykorzystywane są platformy do nauczania na odległość dostępne m.in. poprzez system pegaz.uj.edu.pl, w ramach, których studenci uzyskują dostęp do materiałów dydaktycznych, testów formujących i sprawdzających, filmów instruktażowych, instrukcji, opisów zadań. Platforma stanowi narzędzie wykorzystywane do bezpośredniej komunikacji ze studentami, przekazywania informacji dotyczących realizacji zajęć czy informacji o uzyskanych ocenach formujących i etapowych w ramach przedmiotów. Program i plan zajęć został ujęty w harmonogramie obejmujących szczegółowe opisanie oferty zajęć z podziałem na grupy studenckie, zajęcia na kierunku planowane są w godzinach od 8.00 – 20.30 od poniedziałku do piątku, harmonogram przygotowywany jest w sposób, który gwarantuje każdemu ze studentów możliwość uczestniczenia we wszystkich zajęciach obowiązkowych i wybranych przez nich zajęciach fakultatywnych z zachowaniem higieny nauczania. W ramach semestru zimowego studenci realizują 5-10 przedmiotów obowiązkowych i do wyboru (1 rok-10 przedmiotów, 2 rok-6 przedmiotów, 3 rok-5 przedmiotów, 4 rok-5 przedmiotów i 5 rok-10 przedmiotów), a w semestrze letnim 3-9 przedmiotów ogółem (1 rok-9 przedmiotów, 2 rok-8 przedmiotów, 3 rok-6 przedmiotów, 4 rok-8 przedmiotów i 5 rok-1-2 przedmioty). Szczegółowy plan zajęć i harmonogramy przedstawiono w załączniku 2.1.5 Wykłady i seminaria z poszczególnych przedmiotów realizowane są najczęściej w formie 2-3 godzinnych zajęć, a ćwiczenia i zajęcia laboratoryjne trwają od 3-8 godzin. Przeciętnie student spędza w ramach zajęć kontaktowych 23-32 godzin tygodniowo, co stanowi od 4 - 8 godzin (po 45 min) dziennie. Harmonogram zajęć podawany jest do wiadomości studentów najpóźniej 2 tygodni przed rozpoczęciem semestru, i dostosowany do zarządzenia nr 4 Prorektora UJ ds. CM z dnia 25 stycznia 2018 roku. Wykłady realizowane są dla całego rocznika studentów (lub odrębnie dla dwóch grup studenckich), zajęcia seminaryjne w grupach liczących przeciętnie 23-24 osoby, a ćwiczenia w grupach 8-12 osobowych, w przypadku grup klinicznych grupa liczy nie więcej niż 6 osób,

zgodnie z Uchwałą nr 27/IX/2006 Senatu UJ z dnia 27 września 2006r. w sprawie liczebności grup studenckich (zmieniona Uchwałą nr 11/III/2008). W danym roku akademickim studenci przypisywani są do jednej grupy, w ramach której realizują większość zajęć. Jedyne w przypadku zajęć do wyboru, zajęć z języka obcego oraz WF stosowane są odrębne podziały na grupy, uwzględniające rozdział zajęć między kobiety i mężczyzn (WF) lub poziom kompetencji językowych, bądź wybrane przedmioty.

Praktyki miesięczne w okresie wakacji prowadzone są dla pojedynczych studentów, lub w grupach klinicznych 4-5 studentów. Efekty kształcenia się opracowane dla praktyk są zgodnie ze standardem kształcenia oraz odzwierciedlają efekty kształcenia wskazane dla przedmiotów obowiązkowych. Praktyka realizowana po roku III w aptekach ogólnodostępnych stanowi realizację efektów przedmiotu *Technologia Postaci Leku I*, a jej celem jest utrwalenie umiejętności w zakresie wykonywania preparatów recepturowych, praktyka realizowana w aptekach szpitalnych po IV roku, odzwierciedla efekty przedmiotu *Technologia Postaci Leku II*. Przebieg praktyki miesięcznej każdorazowo jest dokumentowany przez studenta w formie Dziennika praktyki, który stanowi szczegółowe sprawozdanie z jej realizacji (wzór: www.farmacja.cm.uj.edu.pl). Po zakończeniu i zaliczeniu przedmiotu Technologia Postaci Leku I (w przypadku praktyki w aptece ogólnodostępnej) lub II (w przypadku praktyki w aptece szpitalnej), studenci odbywają odpowiednio, praktykę w aptece ogólnodostępnej (po III r. studiów) i w aptece szpitalnej (po IV r. studiów) na terenie Krakowa lub w miejscu zamieszkania. Uczelnia kieruje studenta na praktykę miesięczną na terenie Krakowa, chyba że student zgłosi do 31 maja br. zainteresowanie realizacją praktyki poza Krakowem. W załączniku 2.4.2 podano miejsca realizacji praktyki w latach 2016-2018. Warunki kwalifikowania apteki do odbywania praktyki są następujące: prawidłowy przebieg praktyki w aptece w poprzednich latach, umożliwiający osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia; zgoda Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego na realizację praktyki w aptece, tym samym potwierdzająca odpowiednią infrastrukturę, wyposażenie apteki oraz kwalifikacje personelu; brak negatywnej oceny wyboru apteki przez Okręgową Izbę Aptekarską.

Nadzór nad przebiegiem praktyki miesięcznej sprawuje bezpośrednio opiekun praktyki z prawem wykonywania zawodu tj. pracownik apteki oraz nauczyciel akademicki, pracownik Katedry Technologii Postaci Leku i Biofarmacji. Nauczyciel akademicki sprawuje opiekę nad 15 – 18 studentami poprzez: bezpośrednią hospitację w aptece na terenie m. Kraków, województwa małopolskiego, śląskiego i podkarpackiego, a w przypadku apteki zlokalizowanej w dużej odległości od UJ, wynikającej z odbywania praktyki przez studenta w miejscu zamieszkania, poprzez kontakt telefoniczny z opiekunem praktyki i kierownikiem apteki; zaliczenie praktyki po sprawdzeniu przedłożonego przez studenta dziennika praktyk, bezpośrednią rozmowę ze studentem o sposobie realizacji wykonywania leków recepturowych i innych zagadnień związanych z organizacją pracy w aptece; sporządzenie protokołu kontroli i zaliczenia praktyk wakacyjnych przez studentów. Hospitacja praktyk polega na przeprowadzeniu rozmowy nauczyciela akademickiego z opiekunem praktyk, studentem oraz kierownikiem apteki, jeżeli jest obecny w aptece. Do opiekunów praktyki miesięcznej przekazywane są ankiety dotyczące oceny pracy studenta i osiągnięcia odpowiednich wyników uczenia się teoretycznego i praktycznego, które po wypełnieniu i przekazaniu do Katedry są dołączane do ww. indywidualnych protokołów kontroli praktyk.

Wydział za pośrednictwem Katedry Technologii Postaci Leku i Biofarmacji, (której kierownik jest koordynatorem praktyk i wyznacza osobę odpowiedzialną za organizowanie praktyk) kieruje studentów do miejsca realizacji praktyki. W zakresie obowiązków osoby odpowiedzialnej za organizację jest: przedstawienie studentom zasad odbywania praktyki, warunków jej rozpoczęcia i zaliczenia (3 miesiące przed rozpoczęciem praktyk), wybór aptek według ww. kryteriów oraz kontakt bezpośredni i pisemny z kierownikami aptek, a w przypadku aptek szpitalnych również z dyrektorami szpitali, ustalenie listy miejsc i terminów odbywania praktyk przez studentów. Dziekanat odpowiada za procedury związane z zawieraniem porozumień i opłaty, jeśli istnieją.

W przypadku sześciomiesięcznej praktyki odbywanej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 lutego 2009r. w sprawie praktyki zawodowej w aptece (Dz.U. nr 31 z 2009r. poz. 215) student ma prawo wyboru apteki z listy aptek, z którymi Wydział Farmaceutycznymi UJ CM zawarł umowę o realizacji praktyki (lista udostępniona jest na stronie wydziału) i spełniających wymogi określone w przepisach prawnych. Przed udostępnieniem listy studentom, WIF dokonuje weryfikacji aptek i potwierdza ich uprawnienia w zakresie realizacji lub wnioskuję o możliwość odbycia praktyki, spełniającej kryteria jakościowe, w aptece spoza listy, zgodnie z procedurą opracowaną przez WZJK i udostępnioną przez stronę internetową wydziału (www.farmacja.cm.uj.edu.pl). Po dopełnieniu wszystkich formalności, do apteki i opiekuna praktyki przekazywane jest zlecenie realizacji praktyki wraz z jej programem i regulaminem. Szczegółowe zasady postępowania w celu wyboru miejsca realizacji praktyki oraz regulamin 6-miesięcznej praktyki znajdują się na stronie wydziału (www.farmacja.cm.uj.edu.pl). Realizacja efektów kształcenia w ramach praktyki kontrolowana jest w oparciu o sporządzone przez studentów sprawozdanie z praktyki w formie Dziennika Praktyk. Wydział wskazuje nauczyciela akademickiego, posiadającego prawo wykonywania zawodu, który odpowiada za kontrolę przebiegu praktyki i monitorowanie realizacji wszystkich założonych w programie praktyki efektów kształcenia, oraz hospitację praktyki w miejscu jej realizacji. Jeden nauczyciel akademicki ma pod opieką 9-10 studentów w roku akademickim.

Wydział Farmaceutyczny UJ CM we współpracy z Działem ds. osób niepełnosprawnych UJ (DON) przygotowuje indywidualne i dopasowane do potrzeb studentów adaptacje procesu dydaktycznego. Działania te prowadzone są zgodnie z Regulaminem studiów UJ oraz Zarządzeniem nr 86 Rektora UJ z 28 lipca 2017r. Na wniosek studenta i wspólnie z nim, DON opracowuje szczegółowe zalecenia dotyczące dostosowania procesu kształcenia, które gwarantują studentom niepełnosprawnym i przewlekle chorym wyrównanie warunków studiowania na kierunku farmacja. Do najczęściej dotychczas wykorzystywanych form wsparcia zaliczają się: wydłużenie czasu na wykonanie zadań i testów podczas egzaminów końcowych i zaliczeń, zmiana formy egzaminu lub jego dostosowanie do niepełnosprawności (np. zwiększenie czcionki, zmiana formy pisemnej na ustną), zwiększenie limitu nieobecności i możliwości dodatkowego odrobienia np. zajęć ćwiczeniowych. Szczegółowe informacje dotyczące liczby studentów i zakresu udzielonego wsparcia w procesie uczenia przedstawiono w załączniku 2.4.3.

Student może zaspokoić swoje indywidualne potrzeby dydaktyczne również dzięki udziałom w programach wymiany studenckiej. Pozwala to studentom korzystać z oferty dydaktycznej innych uczelni w Polsce i za granicą w ramach wymiany krajowej (np. Mostum – program

wymiany dla studentów uczelni medycznych), jak i międzynarodowej (Erasmus – opisany w części dotyczącej kryterium 7 niniejszego raportu). Umiejętności badawcze, pracy w grupie i organizacyjne, studenci mogą zdobywać i doskonalić również dzięki zaangażowaniu w pracę kół naukowych i organizacji studenckich (Polskie Towarzystwo Studentów Farmacji - PTSF).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

W procesie kształcenia dużą wagę przywiązuje się do wprowadzania aktywizujących i integrujących różne obszary kształcenia form dydaktycznych, które istotnie zwiększają szansę uzyskania przez studentów założonych efektów kształcenia.

Do nowoczesnych metod aktywizujących należy m.in. *problem based learning*, który wprowadzony został między inny w ramach przedmiotu *Farmakoekonomika* (przedmiot w całości realizowany jest w oparciu o tę metodę), a elementy tej metody znalazły się również w przedmiocie *Informatyka*.

Kompleksowa integracja obszarów kształcenia obejmująca różne przedmioty – prowadzona jest dla studentów V roku farmacji w semestrze zimowym, kiedy to w ramach pierwszych 7 tygodni zajęć odbywają się zintegrowane zajęcia obejmujące *Opiekę farmaceutyczną, Farmację praktyczną, Prawo farmaceutyczne, Naukową informację o leku, Farmakoterapię*. Zajęcia zintegrowane obejmują m.in. planowanie i powiązanie w obrębie różnych przedmiotów określonych tematów, w sposób wskazujący studentom kompleksowość i złożoność różnych elementów praktyki zawodowej. Polega to m.in. na etapowym i powiązanym wprowadzaniu informacji dotyczących np. terapii różnych schorzeń – student otrzymuje informacje dotyczące wytycznych i zaleceń w zakresie leczenia np. astmy w ramach przedmiotu *Farmakoterapia*, następnie otrzymuje zasób wiedzy dotyczący prawidłowego stosowania leków w formie wziewnej (*Farmacja praktyczna*), aby ostatecznie wykorzystać tę wiedzę podczas rozwiązywania problemów lekowych związanych z opieką nad pacjentem z astmą (*Opieka farmaceutyczna*). Zajęcia zostały zaplanowane w sposób, który zapewnia sekwencyjne wprowadzenie tematów, założenia dotyczące tej formy realizacji zajęć opisano w publikacjach (doniesienia nr 2 i 3 w części A załącznika 2.2.3).

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Kryteria przyjęcia na kierunek farmacja w roku 2019/2020 określono w Uchwale nr 115/XII/2018 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z 19 grudnia 2018 roku w sprawie *dostosowania uchwał w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich oraz studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz zasad przyjmowania laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego* (www.bip.uj.edu.pl).

Rekrutacja na jednolite studia magisterskie na kierunku farmacja odbywa się tylko elektronicznie poprzez stronę internetową UJ (www.erk.uj.edu.pl). Rekrutacja prowadzona jest odrębnie dla obywateli polskich i dla cudzoziemców. Decyzję w sprawie przyjęcia na studia podejmuje Rektor. W celu zabezpieczenia potrzeb organizacyjnych rekrutacji Rektor powołuje jeden wydziałowy zespół. Podstawę ustalenia liczbowego wyniku kwalifikacji w rekrutacji stanowią wyniki z egzaminu maturalnego z przedmiotów kwalifikacyjnych na

danym kierunku zgodnie z w/w uchwałą. Wyniki rekrutacji ogłaszane są w formie list rankingowych. Przyjęcia kandydatów na kierunek farmacja na pierwszy rok studiów odbywają się w ramach limitów przyjęć ustalonych przez Senat UJ (110 miejsc studia stacjonarne, 60 miejsc studia niestacjonarne). Nabór trwa do wypełnienia limitów miejsc, do końca września. Podstawę kwalifikacji stanowi wynik egzaminu maturalnego z następujących przedmiotów na poziomie rozszerzonym: chemia, biologia, fizyka, matematyka. Lista rankingowa ustalana jest w oparciu o średnią ważoną z dwóch spośród podanych wyżej 4 przedmiotów, każdy z wymienionych przedmiotów uwzględnianych w średniej ma wagę 1. Warunkiem formalnym jest uzyskanie minimum 30% punktów z pisemnej części egzaminu maturalnego z chemii na poziomie rozszerzonym. O przyjęcie na studia mogą ubiegać się również laureaci olimpiad przedmiotowych na zasadach określonych w ww. uchwale Senatu.

Uznawanie efektów kształcenia.

Obowiązujący w Uniwersytecie Jagiellońskim system ECTS zapewnia porównywalność i przejrzystość programów studiów z programami realizowanymi w innych uczelniach zarówno w kraju, jak i za granicą. Zasady przenoszenia ocen z zajęć zaliczonych przez studenta UJ uzyskanych na innym kierunku studiów lub na innej Uczelni określa *Regulamin studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich* uchwalony przez Senat UJ (tekst jednolity zgodnie z Uchwałą Senatu UJ nr 53/IV/2017 z dnia 26.04.2017r.).

Student kieruje do dziekana wnioski o uwzględnienie zaliczonego w ramach innych aktywności przedmiotu (zrealizowanego na innej uczelni, innym wydziale, innym kierunku) do programu studiów na kierunku farmacja. Na podstawie kopii dokumentów potwierdzających uzyskanie określonych efektów kształcenia wraz z informacją o formie, wymiarze czasowym i zdobytych punktach ECTS, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego UJ CM w porozumieniu z koordynatorem przedmiotu podejmuje decyzję o zaliczeniu tożsamyh i porównywalnych treści i efektów kształcenia w ramach programu studiów realizowanego na kierunku farmacja. Wzory wniosków wraz z informacjami dotyczącymi procedury uznawania efektów kształcenia student może pobrać ze strony internetowej wydziału – www.farmacja.cm.uj.edu.pl.

W odniesieniu do kierunku farmacja nie stosuje się potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza system studiów.

Proces dyplomowania.

Warunki ukończenia studiów i uzyskania dyplomu określa program studiów realizowany zgodnie ze standardem kształcenia oraz regulamin studiów UJ. Zgodnie ze standardem ukończenie studiów następuje w dniu zatwierdzenia Dziennika (sześciomiesięcznej) Praktyki przez Dziekana Wydziału Farmaceutycznego UJ CM. Warunkiem potwierdzenia odbycia praktyki jest przekazanie wraz z Dziennikiem Praktyki pozytywnej opinii opiekuna praktyki potwierdzającej realizację programu praktyki oraz pozytywnej opinii opiekuna z ramienia uniwersytetu. Warunkiem skierowania na praktykę jest zdanie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- uzyskanie zaliczeń przedmiotów i zdanie egzaminów ze wszystkich przedmiotów określonych w planie studiów i programie kształcenia oraz zdobycie co najmniej 300 ECTS w ramach studiów na kierunku farmacja;

- przekazanie pracy do systemu *Archiwum prac dyplomowych*
- otrzymanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej, wystawionej przez promotora i recenzenta;
- uzyskanie pozytywnej weryfikacji pracy w jednolitym systemie antyplagiatowym (www.apd.uj.edu.pl).

Na dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów wyliczony według sumy następujących składników: 4/8 średniej arytmetycznej ocen z toku studiów, 3/8 średniej arytmetycznej oceny z pracy magisterskiej wystawionej przez promotora i recenzenta, 1/8 oceny z egzaminu dyplomowego. Wynik wyrównuje się do pełnej oceny zgodnie z zasadami opisanymi w Regulaminie studiów UJ.

Monitorowanie postępów studentów i ocena osiągania efektów kształcenia

Wydział przeprowadza kompleksową ocenę postępów studentów na podstawie statystyk ocen uzyskiwanych przez kolejne roczniki studentów, a jej wyniki służą określaniu kierunków zmian i planowania działań naprawczych w odniesieniu do poszczególnych grup przedmiotów lub kategorii zajęć. Na przykład w ostatnim roku akademickim WZJK podjął analizę narzędzi potwierdzania uzyskania przez studentów kompetencji społecznych.

Postęp studenta w osiąganiu założonych efektów oceniany jest w sposób ciągły na poziomie przedmiotów i przekrojowo w ramach egzaminu dyplomowego. Na poziomie przedmiotów stosowane są oceny formujące (służące wskazaniu studentom obszarów wymagających poprawy) oraz oceny weryfikujące, które stanowią element oceny końcowej, służą potwierdzeniu osiągnięcia przez studenta wszystkich efektów kształcenia i określeniu poziomu realizacji założonych celów kształcenia. W tabeli 2 (załącznik 2.1.6) wskazano szczegółowe przykłady narzędzi stosowanych w ocenie oraz przedmiotów, w ramach których stosowane są te narzędzia. W ocenie wiedzy najczęściej stosowane są testy jednokrotnych i wielokrotnych odpowiedzi, testy uzupełnień, testy opisowe, sprawdziany ustne; w celu potwierdzenia efektów z zakresu umiejętności stosowane są projekty, obserwacje, opracowanie i przygotowanie przez studenta sprawozdań, ocena samodzielnie wykonywanych przez studenta zadań w ocenie kompetencji społecznych stosowane są obserwacje i specjalistyczne listy kontrolne, oceny opisowe. W ocenie realizacji praktyk wykorzystywane są oceny opisowe, listy kontrolne i sprawozdania (Dzienniki Praktyki) przygotowane przez studenta w trakcie realizacji praktyki. Materiały zgromadzone w toku weryfikacji efektów kształcenia są zwracane studentom, przekazywane do archiwum UJ lub zgodnie z regulacjami niszczone, po upływie przewidzianego przepisami czasu.

Proces weryfikacji efektów dokumentowany jest w systemach elektronicznych (USOSweb, PEGAZ) lub w przypadku prac etapowych i oceny prowadzonej na poziomie przedmiotów dokumentacja może być również w formie papierowej (wówczas forma papierowa przechowywana jest do czasu uzupełnienia ocen w systemach elektronicznych i zgodnie z terminami określonymi w Regulaminie Studiów). Prace dyplomowe przechowywane są w Archiwum Prac Dyplomowych (apd.uj.edu.pl) wraz z dokumentacją z oceny pracy (opisaną powyżej). Dziennik Praktyki (sześciomiesięcznej) pozostaje w dokumentacji studenta. Egzamin dyplomowy oraz przebieg obrony pracy dyplomowej dokumentowany jest w protokole egzaminu, który pozostaje w aktach studenta wraz z kartami okresowych osiągnięć.

Po zakończeniu roku akademickiego pełnomocnicy ds. ewaluacji jakości kształcenia i doskonalenia jakości kształcenia wraz z Wydziałowym Zespołem ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia opracowują sprawozdanie z oceny zajęć dydaktycznych i roczny raport z przeglądu programu kształcenia dla wszystkich kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Farmaceutycznym UJ CM. Ocenie podlegają między innymi:

- stosowane sposoby i formy weryfikowania efektów kształcenia oraz adekwatności tych form do zakładanych efektów,
- jakości prac dyplomowych i adekwatności wymagań stawianych pracom dyplomowym do celów programu kształcenia i zakładanych efektów kształcenia oraz analiza wyników egzaminów dyplomowych,
- wyniki nauczania tj. zdawalność poszczególnych przedmiotów,
- oceny zajęć dydaktycznych (OZD) dokonywanych przez studentów i doktorantów na zakończenie każdego cyklu zajęć dydaktycznych,
- wykorzystanie wyników monitorowania karier absolwentów w definiowaniu efektów kształcenia.

Wyniki badań są omawiane na spotkaniach Wydziałowego Zespołu ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, a na ich podstawie rekomendowane są ewentualne zmiany w programie kształcenia.

Na Wydziale prowadzi się systematyczną analizę wyników osiągniętych przez studentów w sesjach egzaminacyjnych, w ramach opracowywanej corocznie przeglądu programów kształcenia. Na podstawie analizy wyników egzaminów i zaliczeń końcowych można zidentyfikować przedmioty, których realizacja wymaga znacznego zaangażowania intelektualnego studentów. W roku 2017/2018 wśród przedmiotów dla których średni odsetek ocen niedostatecznych w I terminie egzaminu wyniósł powyżej 16% należały przedmioty: Chemia analityczna (II) – 33,9%; Mikrobiologia (II) – 27,9%, Fizjologia (II) – 27,5%, Chemia organiczna (II) – 24,6%, Farmacja fizyczna (II) – 19,5%, Biochemia (III) -36,7%; Technologia postaci leku III (V) – 22,4%. Wyniki analizy ocen studentów wykorzystywane są w toku doskonalenia programów dydaktycznych, porównywane m.in. z ocenami zajęć w ramach tych przedmiotów dokonywanymi przez studentów. Analiza postępów studentów skutkuje m.in. wskazaniem do zwiększenia lub zmniejszenia wymiaru godzin, zmianą bilansu punktów ECTS w celu podwyższenia ich tak, by odzwierciedlały rzeczywiste obciążenie pracą studentów, wprowadzeniem modyfikacji w toku studiów w celu zmiany obciążenia godzinowego studentów oraz wprowadzeniem zmian w formie zajęć, w celu m.in. zwiększenia nacisku na stosowanie metod aktywizujących zamiast podających.

Przykładami takich działań były:

- zmiana formy zajęć (z wykładów na seminaria) dla przedmiotu *Farmakoekonomika* od roku akademickiego 2017/2018, co umożliwiło przygotowanie zajęć z wykorzystaniem metody *problem based learning*
- zmiana formy zajęć (z seminariów na ćwiczenia) dla przedmiotu *Higiena i epidemiologia* od roku akademickiego 2016/2017, co umożliwiło przygotowanie zajęć z wykorzystaniem metod *aktywizujących*
- wprowadzone w cyklu 2018/2019 zmiany polegające na przeniesieniu przedmiotu Chemia organiczna z roku II na rok I, przeniesienie przedmiotu Biochemia z roku III na rok II, oraz

przeniesienie przedmiotu Mikrobiologia z roku II na rok III, co miało na celu zmniejszenie obciążenia studentów II roku w letniej sesji egzaminacyjnej.

Treść oraz sposoby realizacji programu kształcenia są oceniane również przez studentów na różnych etapach ich kształcenia oraz po jego zakończeniu w ramach następujących projektów ewaluacyjnych:

- semestralnej oceny zajęć dydaktycznych (OZD) dokonywana w systemie USOSweb www.jakosc.uj.edu.pl/badania
- barometru satysfakcji studenckiej www.jakosc.uj.edu.pl/badania,
- badania losów zawodowych absolwentów UJ (realizowane przez Sekcję ds. Dydaktyki i Karier Akademickich UJ CM www.sdka.cm.uj.edu.pl/kariery-akademickie/monitoring-sciezki-zawodowej-studentow-i-absolwentow),

Wyniki tych badań są zamieszczane w rocznych raportach z przeglądu programu kształcenia i omawiane na spotkaniach Wydziałowego Zespołu ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, a na ich podstawie rekomendowane są ewentualne zmiany w programie kształcenia.

W ramach monitorowania losów zawodowych absolwentów Wydziału Farmaceutycznego UJ CM kierunku farmacja, osobami ankietowanymi byli absolwenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy uzyskali absolutorium w roku akademickim 2016/2017. Do absolwentów wysłano drogą elektroniczną 87 kwestionariuszy ankietowych. Ostateczna stopa zwrotu z badania wyniosła 39,08% co dało liczbę 34 absolwentów, którzy wypełnili w całości ankietę.

Analizując wyniki warto podkreślić, że praktycznie wszyscy badani respondenci kierunku farmacja (91,2%) uważają ukończone studia za zdecydowanie dające szansę na podjęcie pracy zgodnej ze zdobytym wykształceniem. Równie wysoko (67,1%) oceniane są szanse na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz szanse na satysfakcjonujące zarobki.

Bardzo istotne jest, że absolwenci nie mają problemu ze znalezieniem pracy, ponad 90% ankietowanych osób znalazło zatrudnienie jeszcze w trakcie studiów (podczas realizacji 6-miesięcznej praktyki) lub do miesiąca od zakończenia studiów. Badani respondenci kierunku farmacja pracują głównie na etacie (97%) a 3% prowadzi własną działalność gospodarczą. Warto podkreślić, że badana grupa absolwentów farmacji w zauważalnej większości (65%) jest zadowolona lub zdecydowanie zadowolona z obecnie wykonywanej pracy. Związane jest to z wysokimi zarobkami, dobrą atmosferą w miejscu pracy i możliwościami rozwoju zawodowego.

Natomiast ankietowani absolwenci Wydziału Farmaceutycznego dokonując oceny umiejętności nabytych w trakcie studiów podkreślili, że najbardziej zwiększyły się ich praktyczne umiejętności w zakresie: pracy w zespole (47% bardzo wysoko, 45% wysoko), skutecznego komunikowania się (36% bardzo wysoko, 55% wysoko), samodzielności (36% bardzo wysoko, 55% wysoko) oraz dobrej organizacji pracy własnej (51% bardzo wysoko, 36% wysoko). Również zdecydowana większość badanych respondentów (83%) wysoko lub bardzo wysoko ocenia zdobyte umiejętności analitycznego myślenia oraz rozwiązywania problemów. Podobnie większość ankietowanych absolwentów Wydziału Farmaceutycznego (68 – 74 %) bardzo wysoko lub wysoko ocenia zdobyte umiejętności w zakresie: „umiejętności wykorzystania teorii w praktyce” oraz „kreatywności i twórczości w działaniu”.

Dodatkowo absolwenci Wydziału Farmaceutycznego zapytani o umiejętności najczęściej wykorzystywane w wykonywanej pracy podali, że w bardzo dużym lub dużym stopniu wykorzystują samodzielność (88%), a także dobrą organizację pracy własnej (78%) oraz pracy w zespole (90%). Udzielone odpowiedzi wskazują na istotne znaczenie nabywanych przez absolwentów w trakcie studiów kompetencji społecznych.

Na koniec ankietowani absolwenci zostali zapytani - jakich umiejętności im brakuje, a które powinni byli zdobyć w trakcie studiów. Absolwenci kierunku farmacja wskazali najczęściej brak umiejętności praktycznych w obsłudze specjalistycznego oprogramowania aptecznego oraz znajomości nazw handlowych leków. W odpowiedzi na te potrzeby zaoferowano obecnym studentom kierunku Farmacja, możliwość udziału w zajęciach (do wyboru) na których przedstawione jest - wykorzystanie programów komputerowych w dystrybucji leków w aptecce ogólnodostępne.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

W ramach przedmiotu *Opieka farmaceutyczna* (dla studentów V roku) wprowadzony został (po raz pierwszy w Polsce dla kierunku Farmacja) egzamin typu OSCE (Objective Structured Clinical Examination), na który składało się 6 stacji, których celem było potwierdzenie uzyskania przez studenta efektów kształcenia przypisanych do tego przedmiotu. Krótki opis egzaminu wraz charakterystyką ocenianych efektów kształcenia poddanych weryfikacji przedstawiono w tabeli 3 załącznika 2.1.6

Zewnętrzną formą weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych przez studentów kierunku farmacja są m.in. nagrody zdobywane w zewnętrznych konkursach sprawdzających umiejętności zawodowe. W *Ogólnopolskim Konkursie Opieki farmaceutycznej* w Lublinie, który służy ocenie umiejętności zawodowych w zakresie doradztwa farmaceutycznego i opieki farmaceutycznej w 2019r. –zespół studentów IV roku farmacji zajął I miejsce.

W roku 2018 studentka IV roku farmacji wspólnie ze studentem Wydziału Lekarskiego zajęła I miejsce w *I Interdyscyplinarnym Konkursie Umiejętności Klinicznych* organizowanym wspólnie przez PTSF i IFMSA-Poland.

Studentka kierunku farmacja w 2019 zdobyła również Fulbright Graduate Student Award.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Zajęcia na kierunku farmacja prowadzi ogółem 203 nauczycieli akademickich zatrudnionych w UJ CM, w tym 157 nauczycieli akademickich z Wydziału Farmaceutycznego. Wśród nauczycieli Wydziału Farmaceutycznego łączących pracę badawczą z dydaktyczną jest 17 osób z tytułem profesora, 33 ze stopniem doktora habilitowanego, 90 doktora, niewielką grupę (n=17) stanowią osoby z tytułami zawodowymi – magistra, magistra farmacji lub lekarza. Wśród osób prowadzących zajęcia z przedmiotów zawodowych (z grup C i E - wg. standardu) to osoby, które są farmaceutami i posiadają prawo wykonywania zawodu farmaceuty (59/89), część z nich ma również potwierdzone dodatkowe kompetencje w postaci specjalizacji. Wykaz osób realizujących zajęcia na kierunku farmacja przedstawiono w załączniku 2.2.1.

W okresie od 1.01.2017 do 31.03.2019 stopień doktora nauk farmaceutycznych uzyskało 24 pracowników Wydziału, doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych 20 nauczycieli, a tytuł naukowy uzyskały 5 osób.

Ponad 90% osób prowadzących kształcenie na kierunku farmacja zatrudnionych jest na etatach naukowo-dydaktycznych, w ramach których łączą pracę dydaktyczną z naukową. Nowi pracownicy zatrudniani są w oparciu o procedury konkursowe, w ramach których obok spełnienia kryteriów naukowych, kandydaci muszą dokumentować posiadanie odpowiedniego doświadczenia w pracy dydaktycznej.

W polityce jakości kształcenia istotny nacisk położono na rozwój kompetencji dydaktycznych kadry oraz na zachęcanie do tworzenia nowoczesnych rozwiązań dydaktycznych dla tego kierunku. Efektem tych działań jest bez wątpienia stale zwiększające się zainteresowanie pracowników poprawianiem własnych kompetencji dydaktycznych, co znajduje m.in. odzwierciedlenie w odsetku osób uczestniczących w różnych formach szkoleń, których celem jest podniesienie kompetencji dydaktycznych, zwiększający się udział kadry we współpracy ze studentami również poza obszarem związanym z kształceniem w ramach obowiązkowych przedmiotów, np. w ramach kół naukowych, promocji nauki i dydaktyki w ramach takich wydarzeń jak Festiwal Nauki, Noc Naukowców czy Noc Muzeum, które odbijają się szerokim echem społecznym i promują nie tylko działalność naukowo-dydaktyczną Wydziału Farmaceutycznego UJ CM, ale także zawód farmaceuty jako taki. Poniżej przedstawiono kilka faktów wskazujących na zaangażowanie kadry w inne działania dydaktyczne na rzecz studentów i społeczeństwa:

- na Wydziale w roku akademickim 2018/2019 działają 22 studenckie koła naukowe (SKN), większość z nich skupia studentów kierunku farmacja (załącznik nr 2.4.4)
- w ramach organizowanej w 2018 r. Nocy Naukowców na Wydziale Farmaceutycznym udział wzięło ponad 33 nauczycieli prezentując swoje badania i prowadząc zajęcia edukacyjne dla szerokiego grona odbiorców,
- przygotowanie cyklicznie stoisko Wydziału Farmaceutycznego UJ CM prezentujące ofertę dydaktyczną i naukową w ramach Festiwalu Nauki – w 2018r. na rzecz tego wydarzenia pracowało 63 nauczycieli akademickich z wydziału.

Wydział Farmaceutyczny duży nacisk kładzie na działania wspierające podnoszenie kompetencji dydaktycznych przez kadrę dydaktyczną, wśród systemów wsparcia dla nauczycieli i ich oceny wymienić należy:

- system oceny zajęć dydaktycznych – poprzez stronę USOSweb każdy nauczyciel ma dostęp do oceny wystawionych mu przez studentów po zakończeniu zajęć, w systemie zbierane są dane ilościowe stanowiące wynik odpowiedzi na 5 pytań dotyczących pracy dydaktycznej (w skali od 1-5) oraz jakościowe czyli anonimowe komentarze studentów,
- system nagród dydaktycznych dla nauczycieli akademickich – przyznawanych za osiągnięcia dydaktyczne (publikacje, nowoczesne metody dydaktyczne) – Nagroda Prorektora UJ CM oraz wysokie oceny uzyskane od studentów – Nagroda Rektora UJ (informacje szczegółowe w załączniku 2.4.5)
- system oceny pracy naukowej (poprzez wypełnianie każdego roku arkusze samooceny), będący elementem awansu zawodowego,

- zachęcanie pracowników do udziału w organizowanych cyklicznie na UJ wydarzeniach dotyczących dydaktyki i jakości kształcenia takich jak Tydzień Jakości Kształcenia UJ, około 15% pracowników deklaruje udział w tym wydarzeniu każdego roku,
- wypracowanie narzędzia umożliwiającego nauczycielom dokonanie samooceny własnego rozwoju związanego z pracą dydaktyczną – narzędzie to jest również stosowane w ocenie okresowej pracowników – prowadzonej w 4 letnich interwałach, jednym z elementów podlegających ocenie są oceny wystawione przez studentów po zakończeniu zajęć (www.farmacja.cm.uj.edu.pl),
- organizowanie cyklicznie – tylko dla pracowników Wydziału Farmaceutycznego – szkoleń dotyczących kompetencji dydaktycznych – dotychczasowe szkolenia obejmowały certyfikowane kursy w 2017 i 2018r., w których wzięło udział ogółem 35 nauczycieli akademickich z wydziału,
- zachęcanie kadry do udziału w certyfikowanych szkoleniach organizowanych w ramach pozyskanych przez UJ funduszy na podnoszenie kompetencji dydaktycznych m.in. w ramach projektów *Ars Docendi*, *Zintegruj UJ* (finansowane z funduszy POWER), w dotychczasowej edycji tego programu udział wzięło 48 osób co stanowiło ok. 26% pracowników Wydziału Farmaceutycznego, był to największy odsetek spośród wszystkich wydział UJ,
- organizowanie przez Wydział otwartych wydarzeń dla wszystkich interesariuszy wewnętrznych (pracownicy, studenci) takich jak Debata dydaktyczna i spotkania dotyczące jakości kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym w ramach *Tygodnia Jakości Kształcenia*, a także spotkania dotyczące ochrony własności intelektualnej, praw autorskich i oceny antyplagiatowej prac dyplomowych i etapowych.

W polityce kadrowej nacisk położono na kompleksową ocenę postępów i zaangażowania dydaktycznego nauczycieli realizujących zajęcia, stwarzając im równocześnie stabilne warunki do rozwoju kompetencji dydaktycznym m.in. poprzez szeroką ofertę szkoleń, jednocześnie stymulując do ciągłego rozwoju poprzez jasno określone kryteria oceny okresowej, które umożliwiają pracownikom samodzielne planowanie własnego rozwoju. Jasno określona ścieżka kariery zawodowej, której realizacji uzależniona jest w znacznej części od indywidualnego rozwoju zawodowego i zdobywania kolejnych stopni naukowych, pozwala nauczycielom na planowanie własnego rozwoju zawodowego. Rada Wydziału Farmaceutycznego zatwierdziła warunki awansu stanowiskowego, po uzyskaniu stopnia lub tytułu naukowego. Awans na wyższe stanowisko jest możliwy po spełnieniu łącznie następujących warunków: potwierdzony zdobyciem stopnia/tytułu naukowego rozwój naukowy nauczyciela, potwierdzone osiągnięcia w zakresie działalności dydaktycznej i organizacyjnej, działalność na rzecz popularyzacji nauki.

W uczelni wypracowano również mechanizmy, których celem jest zapobieganie sytuacjom konfliktowym, a przede wszystkim zapobieganie dyskryminacji i działaniom nieetycznym zarówno w odniesieniu do pracowników, jak i studentów. Wydział ściśle współpracuje z Pełnomocnikiem Rektora UJ ds. bezpieczeństwa studentów, a każdego roku w ramach WZJK analizowane są wyniki barometru satysfakcji, którego część dotyczy również oceny zjawiska dyskryminacji i poczucia bezpieczeństwa wśród studentów.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Rada Wydziału przyjęła, wypracowane przez WZJK, szczegółowe kryteria oceny dydaktycznej nauczycieli akademickich, które są zróżnicowane dla różnych stanowisk, i uwzględniają wszelką działalność dydaktyczną. Kryteria zostały opublikowane na stronie Wydziału, w zakładce dotyczące jakości kształcenia (www.farmacja.cm.uj.edu.pl) i są stosowane podczas oceny okresowej pracowników, oraz w procedurach awansowych.

O wysokich kwalifikacjach kadry dydaktycznej świadczyć może również zdobycie w 2017r. przez studentkę kierunku farmacja Diamentowego Grantu na projekt pt. *Wykorzystanie przegrupowania Dimrotha w poszukiwaniu adjuwantów antybiotyków zwalczających lekooporność bakteryjną*.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Zajęcia dla studentów kierunku *Farmacja* realizowane są w ramach infrastruktury UJ CM obejmujących m.in. Centrum Dydaktyczno-Konferencyjne przy ul. Św. Łazarza w Krakowie, sale konferencyjne w budynku przy ul. Św. Anny 12, kompleks Audytorium Maximum przy ul. Krupniczej w Krakowie oraz budynek Wydziału Farmaceutycznego UJ CM przy ul. Medycznej 9.

Większość zajęć z przedmiotów podstawowych i kierunkowych odbywa się jednak w budynku przy ul. Medycznej 9 w Krakowie, o pow. całkowitej 10500m², w tym ok. 2540 m² przeznaczonych do zajęć dydaktycznych. W budynku dla studentów dostępne są 2 sale wykładowych – każda na 100 do 120 studentów, 1 sala konferencyjna (sala Rady Wydziału), 6 pracowni komputerowych – posiadające ogółem ponad 40 stanowisk do pracy, 11 sal seminaryjnych – mieszczących od 20 do 40 osób, 18 specjalistycznych laboratoriów oraz sal ćwiczeniowych. Wydział posiada specjalistyczne laboratoria praktycznej nauki sporządzania leków recepturowych i aptecznych oraz laboratoria technologiczne wytwarzania stałych, półstałych oraz jałowych postaci leku. W budynku zlokalizowanym obok Wydziału (w odległości ok. 50m.) znajdują się specjalistyczne sale rekreacyjne i do zajęć WF. W chwili obecnej ze względu na prowadzone w budynku prace remontowe związane z tworzeniem centrum symulacji medycznej, biblioteka wraz ze skomputeryzowaną czytelnią, magazyn biblioteki i podręczne archiwum zostały przeniesione na ul. Grzegórzecką 20 w Krakowie. Po zakończeniu prac modernizacyjnych (planowany termin zakończenia to rok 2019) biblioteka będzie dostępna również przy ul. Medycznej 9. W budynku Wydziału poza salami dydaktycznymi znajdują się również pokoje biurowe jednostek, dziekanaty, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenia samorządu studenckiego, laboratoria naukowe (w których m.in. realizowane są badania związane z pracami magisterskimi). Opis infrastruktury umieszczono w załączniku 2.4.6.

Budynek dostosowany jest do osób niepełnosprawnych, przed wejściem głównym znajdują się odpowiednie podjazdy, wewnątrz budynku są windy, a większość sal usytuowana jest na poziomie wysokiego i niskiego parteru. W budynku działa sieć internetowa, dostęp do internetu możliwy jest za pomocą wewnętrznej sieci WI-FI dostępnej poprzez sieć routerów, połączenia realizowane są również za pośrednictwem EDUROM.

W infrastrukturze UJ CM, również w kompleksie przy ul. Medycznej 9, organizowane są miejsca do pracy dla studentów. W budynku przy ul. Medycznej 9 studenci mogą korzystać z ogólnodostępnych miejsc do pracy w holu głównym, ponadto w okresach, gdy nie odbywają się zajęcia mają prawo korzystać z sali komputerowej, w holu znajduje się również kabina ze stanowiskiem komputerowym, samorząd studencki otrzymał do dyspozycji pomieszczenie na cele biurowe. Osoby korzystające z miejsc w domach studenckich mają ponadto dostęp do sal nauki i sal rekreacji ulokowanych w nowoczesnych akademikach A i B przy ul. Bandurskiego.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne :

System biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum obejmuje Bibliotekę Medyczną wraz z 4 agendami bibliotecznymi funkcjonującymi przy Instytucie Stomatologii, Instytucie Pediatrii, Instytucie Pielęgniarstwa i Położnictwa oraz Instytucie Zdrowia Publicznego. Biblioteka Medyczna pełni funkcję głównej biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego - Collegium Medicum i stanowi kompleksowe centrum informacyjne z zakresu nauk medycznych oraz dziedzin pokrewnych.

Biblioteka Medyczna udostępnia literaturę z zakresu medycyny, farmacji, pielęgniarstwa i nauk pokrewnych takich jak biologia, chemia, psychologia, zarządzanie obejmującą:

- księgozbiór Biblioteki liczący około 300 000 woluminów druków zwartych, z czego część funkcjonuje jako kolekcje podręczne poszczególnych katedr oraz zbiory dydaktyczne bibliotek instytutowych.
- kolekcję e-booków dostępnych online za pośrednictwem katalogu liczącą 6680 pozycji.
- 50 baz online (np. Medline-PubMed, Scopus, Web of Science) oraz obszerną kolekcję czasopism - ok. 8 000 tytułów dostępnych online oraz ponad 300 czasopism polskich i 75 zagranicznych w wersji drukowanej, dostępnych w Czytelni Czasopism i w bibliotekach instytutowych.

Dodatkowe usługi oferowane przez Bibliotekę:

- program Mendeley (wersja instytucjonalna) do zarządzania bibliografią,
- korzystanie ze zbiorów innych bibliotek drogą wypożyczenia międzybibliotecznego

Zgodnie z warunkami licencji Biblioteka Medyczna oferuje zdalny dostęp do swoich e-zasobów pracownikom, doktorantom i studentom UJ CM z sieci komputerowej UJ CM oraz spoza niej poprzez system HAN. Korzystanie ze zbiorów i usług Biblioteki Medycznej wymaga założenia przez studenta konta bibliotecznego oraz uaktywnienia karty biblioteczej. Studenci I roku mogą skorzystać ze szkolenia bibliotecznego na platformie e-learningowej Moodle. Studenci i pracownicy UJ CM mają również dostęp do zasobów Biblioteki Jagiellońskiej, która ma status biblioteki narodowej. Szczegółowe informacje dotyczące zasobów bibliotecznych umieszczono w załączniku 2.4.7

W sposób ciągły podejmowane są prace związane z doskonaleniem infrastruktury należą do nich przede wszystkim działania, których celem jest dostosowanie i udoskonalenie procesu dydaktycznego na kierunku *Farmacja*, są to zakupy nowoczesnego sprzętu dydaktycznego obejmującego m.in. nowe projektory i rzutniki multimedialne, tablice multimedialne, wymianę wyposażenia sal seminaryjnych (krzesła, stoły) oraz zakup specjalistycznego sprzętu, obejmującego aparaty pomiarowe, oprzyrządowanie laboratoryjne i diagnostyczne wykorzystywane w farmacji.

Dodatkowo w budynku przy ul. Medycznej 7 rozpoczęto modernizację, w celu jego dostosowania do potrzeb centrum symulacji medycznej, w którym zaplanowane zostały również zajęcia interdyscyplinarne dla studentów kierunków realizowanych w dyscyplinach związanych z naukami farmaceutycznymi. Planowany termin zakończenia inwestycji to rok 2019. W kwietniu 2018 roku Senat UJ podjął decyzję o przystąpieniu do realizacji projektu pod nazwą *Kampus Medyczny*, który to projekt obejmował będzie nowe budynki dydaktyczne oraz badawcze przeznaczone dla studentów wszystkich kierunków realizowanych w UJ CM, w całości kompleks badawczo-dydaktyczny usytuowany zostanie przy ul. Medycznej w Krakowie, a obecny budynek Wydziału Farmaceutycznego stanowił będzie jego integralną część. Przewidywana powierzchnia kompleksu budynku to około 30 tys. m².

W celu zmniejszenia kosztów utrzymania budynku dydaktycznego, co pozwoli uzyskać dodatkowe finanse, które będą mogły być przeznaczone na specjalistyczne wyposażenie, UJ CM pozyskało dofinansowanie w ramach Funduszy Ochrony Środowiska na przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji budynku przy ul. Medycznej 9. Prace termomodernizacyjne obejmują wymianę zewnętrznego systemu docieplenia oraz wymianę okien w części budynków, całość prac zaplanowano w latach 2018-2020.

Wydział monitoruje również wyposażenie w miejscach praktyki, w ramach analiz ankietowych przeprowadzanych w aptekach realizujących praktyki wakacyjne oraz praktyki 6-miesięczne, oraz w ramach prowadzonych w tych miejscach przez nauczycieli akademickich hospitacji praktyk. Wyniki analiz stanowią podstawę do weryfikacji miejsc prowadzenia praktyk i rozwiązywania umów i porozumień, w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości. Wzory ankiet oceny znajdują się na stronie internetowej wydziału (www.farmacja.uj.edu.pl).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

WZJK w roku akademickim 2019/2020 podjął decyzję o wypracowaniu działań podnoszenia jakości kształcenia poprzez poprawę warunków kształcenia, której celem jest opracowanie tzw. mapy infrastruktury, wskazującej elementy infrastruktury wymagające doskonalenia. Prace nad mapą infrastruktury są w trakcie realizacji. WZJK przeprowadził kontrolę stanu wszystkich sal wykładowych i seminaryjnych, ocenił dostępność nowoczesnych narzędzi wspomagających dydaktyczne metody podawcze i jest w trakcie przygotowania zakresu proponowanych zmian/udoskonaleń i ich harmonogramu. Opracowana mapa infrastruktury przekazana zostanie z zaleceniem jej realizacji dziekanowi. Przewiduje się zakończenie prac nad mapą infrastruktury w maju 2019.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

W ramach prac badawczych i rozwojowych Wydział współpracuje z przemysłem farmaceutycznym w obszarach dotyczących badań rozwojowych dotyczących nowych substancji aktywnych oraz rozwoju form i postaci leków. Wśród najważniejszych obszarów wymienić można współpracę z:

- Pabianickimi Zakładami Farmaceutycznymi Polfa S.A. Grupa ADAMED – projekt: *Ocena ryzyka zmian zwłóknieniowych w obrębie zastawek mięśnia sercowego i płuc u szczurów po przewlekłym podawaniu pochodnych ergotaminy* (w trakcie realizacji),
- Adamed Sp. z o.o – projekt: *Wykonywanie prac w zakresie: 1. projektowania i syntezy związków innowacyjnych; 2. badań in vitro (powinowactwo do receptorów, aktywność wewnętrzna itp.); 3. badań in vivo (testy na zwierzętach)*, (zakończony w 2018),
- Firma Inżynieryjna F1– projekt: *Usługi w zakresie badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych nad ziarnem z orkisz*, (zakończony w 2018),
- Evestra Inc. – projekt: *współpraca w zakresie badań modelowania molekularnego* (w trakcie realizacji),
- Simcym Limited – projekt: *Komercjalizacja technologii wytworzonej w ramach Programu Lider przez dr Sebastiana Polaka oraz sprzedaż firmie Simcyp Limited of Sheffield*, (zakończony w 2016),
- Farmina Sp. z o.o – projekt: *Ocena działania drażniącego i uczulającego wyrobu medycznego - produktu ginekologicznego ("Globulki pro biotyczne Farmina") zgodnie z normą PN-EN ISO 10993-10:2015-02* (zakończony w 2018).
- F1Pharma – projekty realizowane we współpracy z Katedra Technologii Postaci Leku i Biofarmacji: *Dobór substancji konserwujących do preparatu Buscopan Compositum w formie iniekcji; wytworzenie serii do badania skuteczności środków konserwujących* (zakończony w 2013), *Optymalizacja formulacji tabletek dwuskładnikowych o natychmiastowym uwalnianiu* (zakończony w 2017) oraz *Opracowanie formulacji dwóch preparatów, odpowiednio w formie tabletek ODT oraz tabletek typu „połknij lub rozpuść”* (zakończony 2018).

W realizację programu studiów włączane są osoby czynne zawodowo w obszarach związanych z farmacją, są to nie tylko opiekunowie zaangażowania w nadzorowanie pracy studentów w ramach 6-miesięcznej praktyki zawodowej, czy praktyk wakacyjnych, ale również farmaceuci uczestniczący w zajęciach dla studentów w ramach przedmiotów obowiązkowych i fakultatywnych. Taka współpraca realizowana jest m.in. w ramach przedmiotów *Farmacja praktyczna w aptece*, *Technologia postaci leku III*, *Funkcjonowanie aptek w Polsce i na świecie* (przedmiot do wyboru). W komisji ds. nauczania i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku farmacja zasiada przedstawiciel farmaceutów, a także przedstawiciele studentów.

Wydział podejmuje szereg działań, których celem jest doskonalenie programu studiów we współpracy ze środowiskiem zawodowym i otoczeniem gospodarczym, w szczególności działania te mają na celu doskonalenie programu i przebiegu praktyk oraz doskonalenie jakości prowadzonych praktyk, wśród działań tych wymienić należy:

- regularne spotkania (w maju) studentów V roku kierunku farmacja z przedstawicielem Okręgowej Izby Aptekarskiej w celu wymiany informacji, doświadczeń oraz uwag dotyczących realizacji praktyk wakacyjnych oraz zaleceń i rekomendacji związanych z realizacją praktyk 6-miesięcznych. W spotkaniu w dniu 22.05. uczestniczyło 103

- studentów, prezes Okręgowej Rady Aptekarskiej w Krakowie, prodziekan ds. studenckich oraz przedstawiciel dziekanatu zajmujący się 6-miesięcznymi praktykami,
- spotkania z opiekunami z ramienia uczelni 6-miesięcznych praktyk zawodowych (we wrześniu). Celem spotkania w dniu była m.in. dyskusja dotycząca regulaminu praktyk oraz omówienie „dobrych praktyk” w zakresie weryfikacji efektów kształcenia z zakresu umiejętności podczas 6-miesięcznych praktyk zawodowych; w spotkaniu uczestniczyło 14 opiekunów praktyk z ramienia uczelni, prodziekan ds. studenckich oraz przedstawiciel dziekanatu zajmujący się praktykami,
 - spotkania z farmaceutami - opiekunami praktyk studenckich z terenu Krakowa – w ramach wrześniowego spotkania kwartalnego kierowników aptek realizowanego przez OIA przedstawiciele Wydziału Farmaceutycznego spotykają się w celu wymiany opinii i informacji na temat realizacji praktyk w aptekach,
 - Wydział regularnie współpracuje z Okręgową Izbą Aptekarską, informacje dotyczące realizacji praktyk, zaleceń dotyczących jakości, oraz wyników przeprowadzonych analiz przekazywane są farmaceutom poprzez stronę internetową OIA.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

W umiędzynarodowieniu kierunku farmacja podejmowane są działania, których celem jest zaoferowanie studentom możliwości zapoznania się z najnowszymi światowymi osiągnięciami nauk farmaceutycznych m.in. poprzez umożliwienie kształcenia się w ramach instytucji partnerskich i dostępnych dzięki udziałowi w programie Erasmus +, organizację konferencji naukowych, kontaktu z wykładowcami/naukowcami korzystającymi z programów wymiany, kontaktu ze studentami przyjeżdżającymi na Wydział Farmaceutyczny UJ CM w celu realizacji nauki. Ponadto Wydział farmaceutyczny umożliwia i zachęca nauczycieli do korzystania z możliwości wyjazdów w celu zwiększenia kompetencji dydaktycznych i umiejętności nauczania w języku obcym. Nauczyciele akademicki mogą korzystać z dofinansowania w ramach projektów *Erasmus +*, który umożliwia wyjazdy za granicę w celu nauczania, oraz projektu podnoszenie kompetencji językowych poprzez udział w kursach językowych np. w ramach projektu *Ars Docendi* (finansowany w ramach funduszy POWER). Programy wsparcia wyjazdów studenckich realizowane są poprzez program Erasmus+, studenci mają możliwość wyjazdu celem realizacji studiów/przedmiotów w innym kraju UE lub europejskim kraju spoza wspólnoty. Wydział posiada podpisane umowy z 31 instytucjami naukowymi i edukacyjnymi takich krajów jak: Czechy (2), Finlandia (1), Francja (2), Hiszpania (3), Holandia (1), Islandia (1), Malta (1), Niemcy (7), Portugalia (1), Słowenia (1), Turcja (2), Wlk. Brytania, Włochy (7) w nawiasach podano liczbę szkół wyższych z którymi Wydział podpisał umowy, lista instytucji znajduje się w załączniku 2.4.8. Przyjęty w UJ system ECTS umożliwia studentom realizację kształcenia na uczelni zagranicznej. Studenci realizujący edukację poza granicami Polski w ramach programu mobilności Erasmus przedkładają dokumentów o zrealizowanych w ramach wymiany efektach kształcenia do

zatwierdzenia dziekanowi Wydziału Farmaceutycznego. Decyzję o zaliczeniu efektów kształcenia zrealizowanych na innej uczelni podejmuje dziekan.

Studenci kierunku farmacja korzystają z możliwości wyjazdu i realizowania nauki w uczelniach zagranicznych, w ostatnich trzech latach wyjechało 34 studentów, celem kontynuowania nauki i realizacji projektów badawczych w takich krajach jak: 2015/2016 – 12 studentów (Hiszpania, Malta, Niemcy, Włochy); 2016/2017 – 12 studentów (Francja, Hiszpania, Niemcy, Wlk.Brytania, Włochy); 2017/2018 – 10 studentów (Francja, Hiszpania, Holandia, Niemcy, Portugalia, Wlk.Brytania, Włochy). Do wyjazdu w roku 2017/2018 zakwalifikowano 14 studentów, wszystkie wyjazdy realizowane są w semestrze letnim.

Jednocześnie na Wydziale Farmaceutycznym w okresie 2016-2018 realizowało projekty naukowe 40 studentów z zagranicy, w ramach projektów wymiany Erasmus+, w roku 2015/2016 - w ramach programu Erasmus+ przyjęto - 14 studentów z Malty, Hiszpanii, Włoch, Niemiec, Wielkiej Brytani i Turcji., w 2016/17 - 21 (Włochy, Hiszpania, Pakistan, Niemcy, a w 2017/18 - 5 (Hiszpania, Niemcy, Malta).

W roku akademickim 2017/2018 z wyjazdów w ramach wymiany zagranicznej skorzystało 5 nauczycieli akademickich, 44 nauczycieli uczestniczyło w konferencjach odbywających się poza granicami kraju. Wyjazdy na konferencje w większości finansowane były z środków pochodzących z funduszy badawczych, 5 osób skorzystało z dofinansowania dziekana. Wykaz umów i projektów realizowanych od 2017 r. w ramach współpracy międzynarodowej przedstawiono w załączniku 2.4.8

Wydział Farmaceutyczny UJ CM był w latach 2016-2018 organizatorem 5 międzynarodowych konferencji: *2nd International Conference on Pharmaceutical and Medical Sciences 21-23.09.2018, Poprad, Słowacja* (2018), *The 1st International Conference on Contemporary Pharmacy Challenges: Amorphous Pharmaceuticals and Biopharmaceuticals* (2018), *9th Polish-German Symposium on Pharmaceutical Sciences „Towards novel concepts in pharmaceutical sciences”* (2017), *Polish-French Scientific Workshop within the frames of the POLONIUM Project "Advances in organic synthesis methods in the search for biologically active compounds"* (2017), *1st International Conference on Pharmaceutical and Medical Sciences* (2016).

W ramach spotkań WZJK oraz Komisji Kwalifikacyjnej programu wymiany studenckiej (ERASMUS+) prowadzone są analizy liczby beneficjentów oraz kierunków wyjazdów/wymiany studentów i kadry akademickiej. Na wydziale działa koordynator (samodzielny pracownik z tytułem naukowym), który odpowiada za organizację wymiany studenckiej i kwalifikacje studentów wszystkich kierunków na wyjazdy do instytucji partnerskich. Ponadto w semestrze zimowym Koordynator Wydziałowy organizuje spotkanie dla studentów wszystkich kierunków i wszystkich lat, w celu przedstawienie im możliwości i warunków realizowania kształcenia w instytucjach partnerskich.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

W dniach 15-17 maja 2019 w Krakowie odbędzie się EAFP Annual Conference 2019: *Creative education: Towards competences in patient-oriented pharmacy education*, która zgromadzi dydaktyków z europejskich i światowych uczelni zajmujących się edukacją w obszarze farmacji. Swoje prace i badania dotyczące nauczania na kierunku farmacja

prezentować będą dydaktycy z USA, Australii, wielu krajów europejskich, w tym także przedstawiciele Wydziału Farmaceutycznego UJ CM.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

System wspierania i motywowania studentów w ramach Wydziału i Uczelni obejmuje działania kierowane pośrednio i bezpośrednio do studentów. Wśród działań pomocowych kierowanych do studentów za pośrednictwem nauczycieli akademickich wymienić należy systemy wsparcia i rozwoju kadry akademickiej, obejmujące przekazanie informacji o instytucjonalnych możliwościach wsparcia studentów.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się realizowane jest poprzez stosowanie aktywizujących metod dydaktycznych i umożliwienie studentom zapoznania się z nowoczesną aparaturą, z którą będą mieli okazję spotkać się w swojej pracy zawodowej.

Zaangażowanie pracowników Wydziału w bezpośrednią pomoc studentom związaną z organizacją ich życia w ramach uczelni, pomocy udzielają zarówno pracownicy administracyjny, jak i nauczyciele akademicy. W dziekanacie Wydziału wskazane zostały osoby do bezpośredniego kontaktu ze studentami kierunku Farmacja (3 pracowników administracyjnych w dziekanacie), które odpowiadają za dokumentowanie toku studiów i pośredniczą w kontaktach studentów m.in. z prodziekanem ds. studenckich, odrębny pracownik dziekanatu zajmuje się wsparciem dla studentów w zakresie udzielania im pomocy materialnej. Ponadto dla każdego roku studiów wyznaczono tzw. Opiekuna roku, którym jest nauczyciel akademicki, prowadzący zajęcia dla studentów danego roku, jego zadaniem jest pomoc studentom w ustaleniu terminów egzaminów oraz w kwestiach związanych z regulaminem studiów (www.farmacja.uj.edu.pl).

Uczelnia posiada rozwinięty system pomocy materialnej dla studentów, poniżej opisano jego główne składowe.

1. Stypendium socjalne dla osób w trudnej sytuacji materialnej, wysokość dochodu netto (na członka rodziny) uprawniającego do stypendium ustala Prorektor UJ ds. Collegium Medicum w porozumieniu z Radą Samorządu Studentów UJ CM,
2. Stypendium Rektora dla najlepszych studentów z tytułu wysokiej średniej ocen lub osiągnięć naukowych, artystycznych lub wysokich wyników sportowych we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym, przyznawane studentom po ukończeniu I roku studiów.
3. Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, warunkiem jego uzyskania jest potwierdzenie niepełnosprawności orzeczeniem właściwego organu.
4. Zapomogi, wypłacane w sytuacji, gdy student znalazł się w przejściowo trudnej sytuacji materialnej, w wyniku zdarzeń losowych (np. choroba, urodzenie dziecka).
5. Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitnie osiągnięcia, dla studentów, którzy wykazą się wybitnie osiągnięcia naukowe związanymi z kierunkiem studiów lub wybitnymi osiągnięciami w sporcie, w tym przypadku Rada Wydziału wydaje jedynie opinię dotyczącą osiągnięcia przedstawionego przez studenta do wyróżnienia.
6. Uniwersytet Jagielloński posiada również Fundusz Stypendialny Ad Polonos przeznaczony na pomoc dla potomków zesłańców polskich studiujących na Uniwersytecie Jagiellońskim,

jego celem jest finansowe wsparcie wyróżniających się w nauce studentów i doktorantów Uniwersytetu Jagiellońskiego.

7. Studenci mogą także starać się o przyznanie miejsca w domu studenckim, w pierwszej kolejności kryteriami decydującymi o przyznaniu miejsca są odległość miejsca zamieszkania od Krakowa oraz dochód netto (na członka rodziny), szczegółowo kwestie przydziału miejsc w domu studenckim reguluje zarządzenie nr 9 Prorektora Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum z 28 maja 2018 roku.
8. Dodatkowo student studiów stacjonarnych, jeśli znajduje się w trudnej sytuacji materialnej może otrzymać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie.

W załączniku 2.4.9 przedstawiono dane dotyczące wsparcia bezpośredniego udzielonego studentom.

Studenci zachęcani są również do rozwoju własnych zainteresowań naukowych poprzez działalność w kołach naukowych, udział w konferencjach organizowanych przez Wydział i konferencjach poza Wydziałem. Studenci kierunku *Farmacja* prezentowali swoje osiągnięcia m.in. podczas cyklicznych konferencji studentów i doktorantów Wydziału „W kręgu myśli Paracelsusa”. Studenci mają prawo ubiegać się również o dofinansowanie dziekana zarówno do ich indywidualnego udziału w konferencjach naukowych, jak i wsparcie organizacji konferencji dla studentów. W ubiegłych latach studenci prezentowali efekty swoich prac zarówno podczas konferencji skierowanych do studentów kierunków medycznych, jak również podczas wydarzeń naukowych dla szerokiego grona odbiorców, w załączniku 2.4.10 przedstawiono wykaz publikacji z okresu 2016-2018, w których współautorami byli studenci kierunku farmacja.

Systemy motywowania obejmują również wsparcie związane z przyszłą karierą zawodową, poprzez:

- możliwość korzystania z indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym (www.sdka.cm.uj.edu.pl/kariery-akademickie/doradztwo-zawodowe),
- możliwość korzystania z nieobowiązkowych praktyk studenckich (www.sdka.cm.uj.edu.pl/kariery-akademickie/praktyki-nieobowiazkowe),
- cykliczne wydarzenia takie jak Oblicz Kariery UJ CM czy Tydzień Jakości Kształcenia UJ, którym towarzyszą spotkania z potencjalnymi pracodawcami, szkolenia umożliwiające uzyskanie dodatkowych kompetencji i umiejętności, którym celem jest wsparcie rozwoju kompetencji związanych z poszukiwaniem pracy i aktywnym wejściem na rynek pracy, w tym rozwojem własnego biznesu i pomocy w prowadzeniu projektów badawczych.

Uniwersytet Jagielloński - Collegium Medium finansuje działalność Rady Samorządu Studentów UJ CM, oraz organizacji studenckich w tym np. : Studenckie Towarzystwo Naukowe (STN) UJ CM, Akademicki Związek Sportowy (AZS) UJ CM, Polskie Towarzystwo Studentów Farmacji (PTSF) UJ CM.

Wydział oraz UJ CM wspiera działalność samorządu studenckiego, organizacji studenckich (PTSF), STN (Studenckie Towarzystwo Naukowe) oraz AZS (Akademicki Związek Sportowy), zachęca i motywuje studentów do intensywnego udziału w życiu Wydziału,

poprzez m.in. organizację w okresie Tygodnia Jakości Kształcenia – Debaty z udziałem studentów i nauczycieli oraz włączenie przedstawicieli studentów do wszystkich organów podejmujących decyzji dotyczące procesu kształcenia. W Radzie Wydziału zasiada obecnie 12 przedstawicieli studentów i doktorantów.

Odrębne działania podejmowane są w celu udzielenia pomocy studentom wymagającym specjalistycznego wsparcia w procesie dydaktycznym lub pomocy w adaptacji do nowej rzeczywistości i warunków. W 2019 r. UJ powołał Studencki Ośrodek Wsparcia i Adaptacji UJ, który we współpracy z Szpitalem Uniwersyteckim w Krakowie udziela studentom wsparcia i pomocy w kryzysach psychicznych, pomaga w ustaleniu warunków adaptacji procesu dydaktycznego dla osób z niepełnosprawnością i chorych, prowadzi działania w obszarze promocji zdrowia i edukacji prozdrowotnej oraz wspomaga studentów w znalezieniu profesjonalnej opieki psychiatrycznej i psychoterapeutycznej (www.uj.edu.pl/sowa).

Studenci mają prawo zgłosić swoje uwagi i skargi za pośrednictwem dziekanatu lub bezpośrednio do prodziekana ds. studenckich. Dziekanat czynny jest codziennie w godzinach 7.30-15.00, prodziekan dostępny jest dla studentów co najmniej 2 razy w tygodniu (przez 2 godziny w ramach tzw. dyżurów prodziekana) w okresach normalnej nauki i codziennie (przez 2 godziny lub więcej) w okresie sesji zwykłych i poprawkowych.

W roku 2019 w UJ CM uruchomiony został również tzw. Budżet Partycypacyjny, w ramach którego studenci mieli możliwość złożenia wniosków o dofinansowanie realizacji projektów zwiększających komfort studiowania.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Na szczególne miejsce wśród licznych inicjatyw mających na celu wspieranie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym zasługuje konkurs na dofinansowanie projektów w ramach Budżetu Partycypacyjnego UJ CM. Wspomniane przedsięwzięcie, w zamyśle władz Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum, to sposób na budowanie wspólnoty, wsparcie rozwoju Uczelni, aby stawała się lepszym miejscem do nauki, przyjaznym i otwartym na potrzeby członków społeczności akademickiej. W ramach konkursu studenci i doktoranci UJ CM, mają możliwość zgłaszania wniosków projektowych, zawierających m.in. inicjatywy naukowe, artystyczne, sportowe czy inwestycyjne, a następnie wyboru najlepszych, ich zdaniem, propozycji w głosowaniu internetowym. Ostatnim etapem konkursu jest realizacja zwycięskich propozycji przez samych studentów i doktorantów, przy wsparciu kadry akademickiej oraz pracowników administracji Uczelni. Inicjatywa ta jest wyjściem naprzeciw potrzebom społeczności uniwersyteckiej, przy jednoczesnym położeniu nacisku na rozwój kompetencji społecznych oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za dobro wspólne oraz rozpowszechnianie zasad, celów i wartości propagowanych przez Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum.

W organizowanej po raz pierwszy, tegorocznej edycji konkursu *Budżet Partycypacyjny UJ CM* wygrał projekt studentów Wydziału Farmaceutycznego (zdobył 590 głosów studentów i doktorantów) – informacje na stronie budzet.cm-uj.krakow.pl

Kolejną unikalną w skali kraju inicjatywą, jest umożliwienie studentom i doktorantom UJ CM korzystania z systemu rowerów miejskich WaVELO na preferencyjnych warunkach. Uczelnia poprzez dofinansowywanie wypożyczania rowerów dąży do promowania zdrowego, aktywnego stylu życia oraz używania proekologicznych środków transportu.

Wartym podkreślenia jest również fakt wykupowania przez Uczelnię ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) dla studentów, doktorantów i pracowników dydaktycznych UJ CM. Ubezpieczenie obejmuje udział w zajęciach dydaktycznych i praktykach zawodowych, wynikających z programu studiów, realizowanych poza Uczelnią.

O znaczeniu wsparcia udzielanego studentom świadczyć mogą sukcesy sportowe studentów kierunku farmacja: srebrny medal Akademickich Mistrzostw Polski Uczelni Medycznych w siatkówce Kraków 2018 (w mistrzowskiej drużynie – 3 studentów farmacji); srebrny medal drużynowy oraz brązowy medal sztafeta 4x50m st. zmiennym Akademickich Mistrzostwa Polski Uczelni Medycznych w Pływaniu - Łódź 2018 (w mistrzowskiej drużynie – 1 studentka farmacji).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Wydział Farmaceutyczny kieruje się obowiązującymi przepisami prawa w zakresie dostępu do informacji publicznej, realizując jednocześnie ideę upowszechniania i możliwie szerokiego informowania o działaniach prowadzonych na rzecz społeczności akademickiej oraz otoczenia społeczno-gospodarczego Uniwersytetu. Informacje przekazywane są z wykorzystaniem wszystkich obecnie dostępnych kanałów komunikacyjnych, w tym przede wszystkim poprzez stronę internetową Uniwersytetu Jagiellońskiego (www.uj.edu.pl), Uniwersytet Jagielloński - Collegium Medicum (www.cm-uj.krakow.pl), Wydziału Farmaceutycznego (www.farmacja.cm.uj.edu.pl), media społecznościowe (Facebook, Twitter, inne), internetowe kanały komunikacji bezpośredniej (serwisy Pegaz, USOSweb, mailing), kanały informacji bezpośredniej (ekrany multimedialne, tablice ogłoszeń), informacje w prasie, radio i telewizji.

Podkreślić należy również działania promujące kierunek Farmacja w ramach działań wydarzeń cyklicznych realizowanych przez Uniwersytet takich jak *Festiwal Nauki i Noc Naukowców*.

Za pośrednictwem stron internetowych, zarówno wydziału, jak również nadrzędnych zapewniony jest dostęp do informacji dla studentów, pracowników, kandydatów na studia oraz społeczeństwa na temat:

- ogólnych informacji o jednostce, wraz z opisem oferty dydaktycznej oraz osiągnięć badawczych jednostki, informacje ujęto w obszarach szczegółowych takich jak: kształcenie, jednostki, studenci, badania naukowe, współpraca
- zasad i warunków rekrutacji na studia na kierunku Farmacja oraz studia podyplomowe z obszaru farmacji (*Farmacja Przemysłowa, Badania kliniczne produktów leczniczych*)
- opisu kierunku studiów, wymagań dla kandydatów oraz sylwetki absolwenta studiów na kierunku *Farmacja*,
- wydziałowego systemu jakości kształcenia.

Szczegółowe informacje dotyczące treści realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów na kierunku farmacja są udostępniane za pomocą strony internetowej www.usosweb.uj.edu.pl w ramach, której bez logowania możliwe jest zapoznanie się z sylabusami przedmiotów zawierającymi szczegółowy opis celów, efektów kształcenia, wymagań wstępnych, metod oceny efektu, warunków zaliczenia, realizowanych tematów oraz literatury przedmiotu. Opisy te są uzupełniane oraz aktualizowane przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów. USOSweb stanowi również źródło informacji i komunikacji ze studentami, którzy po zalogowaniu uzyskują dostęp do swoich ocen, harmonogramów i spersonalizowanej oferty i informacji dotyczącej kształcenia i ich postępów w tym zakresie. Za pomocą tej strony realizowany jest również system oceny ankietowej zajęć dydaktycznych przez studentów.

Informacje obejmujące opis badań naukowych realizowanych w poszczególnych jednostkach dostępne są za pośrednictwem strony internetowej Wydziału.

Wszystkie działania podejmowane w ramach podnoszenia jakości kształcenia na szczeblu uniwersyteckim upowszechniane są za pośrednictwem stron internetowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego - Collegium Medicum i Wydziału Farmaceutycznego UJ CM. W odpowiednich zakładkach oraz w *Biuletynie Informacji Publicznej* umieszczone są dokumenty związane z tokiem kształcenia, takie jak m.in. Uchwały Senatu, Zarządzenia Rektora, Zarządzenia Prorektorów, raporty podsumowujące prace poszczególnych zespołów uczelnianych. Uniwersytet kierując się zasadą jawności umożliwia dostęp do większości dokumentów wszystkim zainteresowanym, także spoza struktur uczelni, a ograniczenie dostępu realizowane jest wyłącznie w zakresie określonym zasadami ochrony danych osobowych.

Obszary w ramach, których dostęp ograniczono wyłącznie do grona pracowników i studentów UJ obejmują:

- informacje osobowe o studenta (m.in. dane osobowe, oceny, usługi finansowe), do których dostęp mają wyłącznie student, pracownik dziekanatu, pracownik administracji centralnej w zakresie jego kompetencji i nauczyciel bezpośrednio zaangażowany (np. prowadzący zajęcia),
- informacje osobowe o pracownikach (m.in. dane osobowe, kwestie wynagrodzeń oraz wyniki ocen okresowych, w tym oceny zajęć przez studentów), do których dostęp mają wyłącznie pracownik, pracownik administracji centralnej oraz pracownicy funkcyjni w zakresie ich kompetencji.

Coroczna ocena dostępu do informacji realizowane jest poprzez następujące działania badawcze:

- badanie ankietowe o nazwie *Barometr satysfakcji studentów*, badanie kierowane jest **do studentów**, a jego celem jest ocena satysfakcji z kształcenia na Uniwersytecie Jagiellońskim, badanie skierowane jest to absolwentów wszystkich kierunków, w tym również kierunku farmacja,
- badanie ankietowe skierowane **do kandydatów** na studia w toku procesu rekrutacji, w którym ocenie podlega m.in. zakres dostępnej na temat kierunku studiów informacji, trudności napotkanych w toku procesu rekrutacji, źródła informacji o kierunku i uczelni,

- badanie ankietowe kierowane **do absolwentów** w ramach monitorowania losów absolwentów, których celem jest m.in. uzyskanie wiedzy na temat oczekiwań dotyczących m.in. oferty w ramach edukacji podyplomowej, uzupełniającej czy uznawania efektów uczenia się.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Wewnętrzny system zapewniania jakości na Wydziale Farmaceutycznym UJ CM kształtowany jest w oparciu o Uchwałę nr 38/III/2017 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 29 marca 2017 roku. Celem funkcjonowania wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych przez Wydział Farmaceutyczny UJ CM.

Wewnętrzny system doskonalenia jakości kształcenia stanowią:

1. Prodziekan Wydziału Farmaceutycznego ds. studenckich
2. Powołani przez Dziekana Wydziału Farmaceutycznego pełnomocnicy – pełnomocnik dziekana ds. doskonalenia jakości kształcenia (zwany dalej pełnomocnikiem ds. DJK) i pełnomocnik dziekana ds. ewaluacji jakości kształcenia (zwany dalej pełnomocnikiem ds. EJK);
3. Wydziałowy Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia (zwany dalej WZJK); w jego skład wchodzi: prodziekan ds. studenckich, pełnomocnik ds. DJK i pełnomocnik ds. EJK, co najmniej po jednym przedstawicielu każdej komisji ds. NDJK oraz wskazani przez Samorząd Studencki przedstawiciele studentów i doktorantów.
4. komisje ds. nauczania i doskonalenia jakości kształcenia dla kierunku farmacja, analityka medyczna, kosmetologia i drug discovery and development (zwane dalej komisjami ds. NDJK).
5. Kierownik studiów na kierunku farmacja (samodzielny pracownik naukowy z tytułem naukowym, nauczyciel przedmiotów z grupy C, D i E).

Każdy z organów opisanych powyżej ma jasno określone kompetencje, ich opis umieszczono na stronach internetowych wydziału (www.farmacja.cm.uj.edu.pl).

Celem działań w obszarze wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia jest:

- doskonalenie oferty Wydziału i programów kształcenia pod kątem zgodności zakładanych efektów z potrzebami społecznymi - gospodarczymi, a także misją i strategią Uniwersytetu Jagiellońskiego
- powiązanie systemu kształcenia z prowadzonymi na Wydziale badaniami naukowymi,
- doskonalenie kadry akademickiej,
- doskonalenie jakości procesu dyplomowania,
- poprawa warunków prowadzenia zajęć.

Cele te są realizowane m.in. poprzez:

- zatwierdzenie, monitorowanie i okresowy przegląd planów studiów i programów kształcenia i związanych z nimi efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,

- doskonalenie organizacji procesu dydaktycznego, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, metod kształcenia, stosowanych kryteriów i procedur oceny studentów, dbanie o wysokie kwalifikacje kadry dydaktycznej,
- włączenie w proces zapewnienia jakości kształcenia studentów oraz pracodawców, poprzez zbieranie opinii studentów i absolwentów na temat realizacji procesu dydaktycznego i nabytych kompetencji oraz opinii pracodawców na temat przygotowania studentów do pracy zawodowej,
- wspieranie aktywności kół naukowych i dbałość o uczestnictwo studentów w realizacji procesów badawczych, rozwijanie samorządności studenckiej, zwiększenie krajowej i zagranicznej mobilności studentów,
- zapewnienie zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności naukowej i dydaktycznej, zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o efektach kształcenia, metodach oceny i weryfikacji efektów kształcenia, opracowanie form promocji Wydziału w przestrzeni publicznej.

Prace nad projektowaniem i doskonaleniem programu kształcenia kierunku farmacja prowadzi komisja ds. NDJK kierunku farmacja, uwzględniając opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Posiedzenia komisji zwoływane są w zależności od potrzeb co najmniej raz w semestrze.

Po zakończeniu roku akademickiego przygotowywane jest sprawozdanie z oceny zajęć dydaktycznych i roczny raport z przeglądu programu kształcenia, które stanowią podstawę do rekomendacji działań doskonalących program kształcenia. W raporcie oceniane są:

- realizacja zaplanowanych w poprzednim roku akademickim działań doskonalących,
- stosowane sposoby i formy weryfikowania efektów kształcenia oraz adekwatności tych form do zakładanych efektów,
- jakość prac dyplomowych i adekwatności wymagań stawianych pracom dyplomowym do celów programu kształcenia i zakładanych efektów kształcenia oraz analiza wyników egzaminów dyplomowych,
- wyniki nauczania obejmujące rozkład ocen w ramach poszczególnych przedmiotów,
- poprawność przypisania punktów ECTS do modułów kształcenia,
- wyniki oceny zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów i doktorantów na zakończenie każdego cyklu zajęć dydaktycznych,
- wykorzystanie wyników monitorowania karier absolwentów w definiowaniu efektów kształcenia.

Proces zmiany programu studiów na kierunku farmacja jest procesem sformalizowanym, w ramach którego decyzje podejmowane były przez Radę Wydziału Farmaceutycznego. Proces zmiany programu obejmował następujące działania:

1. zgłoszenie przez interesariuszy wewnętrznych (koordynatorzy przedmiotów, nauczyciele akademicy i studenci) propozycji zmian w programie studiów, zgłoszenia mogły obejmować m.in: zmiany formy realizacji zajęć, zmiany treści i efektów przedmiotów/modułów, zmiany liczby godzin i punktów ECTS w obrębie przedmiotów, zgłoszenie nowych przedmiotów (w tym przedmiotów fakultatywnych), utrzymanie przedmiotów fakultatywnych (dotyczyło przedmiotów, które w danym roku nie zostały wybrane przez studentów) lub wykreślenie przedmiotów z programu,

- zgodnie z przyjętymi zasadami koordynator może dokonać zgłoszenia nowych przedmiotów fakultatywnych, wykreślenia lub utrzymanie przedmiotów najpóźniej do 15 marca danego roku, zgodnie z procedurą określoną przez WZJK (www.farmacja.cm.uj.edu.pl),
 - zgłoszenie zmian w realizowanych przedmiotach koordynator przedmiotu może dokonać najpóźniej do 15 kwietnia
2. rozpatrzenie propozycji przez komisję ds. NDJK kierunku farmacja oraz przygotowanie rekomendacji dla Rady Wydziału dotyczących:
 - nowego planu dla studiów, które będą realizowane w kolejnym roku,
 - listy i programu przedmiotów fakultatywnych wskazanych do realizacji w kolejnym roku akademickim,
 - programu przedmiotów obowiązkowych realizowanych w kolejnym roku akademickim wraz ze wskazaniem koordynatorów przedmiotów, form zajęć wraz z liczbą godzin dla poszczególnych form zajęć, oraz liczby punktów ECTS,
 - Dostosowania programu i planu do obowiązujących przepisów.
 3. Rada Wydziału Farmaceutycznego dokonywała zatwierdzenia planu i programu studiów na kierunku farmacji co najmniej 3 miesiące przed rozpoczęciem zajęć na kierunku farmacja, w praktyce Rada Wydziału zatwierdzała plan i program studiów kierunku farmacja podczas posiedzenia w maju lub czerwcu. *W związku ze zmianami legislacyjnymi w najbliższym roku akademickim niniejsza procedura ulegnie zmianie – zatwierdzenia programu i planu dokona Senat UJ, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału.*
 4. Po zatwierdzeniu przez Radę Wydziału program i plan studiów kierunku farmacja jest publikowany niezwłocznie na stronie wydziału (www.farmacja.cm.uj.edu.pl).

Rekomendacje komisji ds. NDJK dotyczące wprowadzania zmian w programie i planie studiów podejmowane są w oparciu o bezpośrednie zgłoszenia od interesariuszy wewnętrznych (nauczyciele, studenci), interesariuszy zewnętrznych (przedstawiciele Okręgowej Izby Aptekarskiej), a także na podstawie zgromadzonej w toku analiz informacji, pochodzących z wykonanych przeglądów programu kształcenia, wyników barometru satysfakcji studentów oraz monitorowania losów absolwentów.

Wśród innych działań realizowanych w ramach procesów doskonalenia jakości kształcenia wymienić należy te, których celem jest zwiększanie zaangażowania studentów i interesariuszy zewnętrznych. Obejmują one:

- wykorzystanie wyników z oceny zajęć dydaktycznych w planowaniu działań projakościowych obejmujących m.in. hospitalację zajęć,
- udział studentów w pracach organów wydziałowych zajmujących się jakością kształcenia na kierunku farmacja,
- wykorzystanie wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów,
- udział interesariuszy zewnętrznych w pracach komisji ds. NDJK kierunku Farmacja, obecnie stałym członkiem komisji jest przedstawiciel samorządu aptekarskiego,
- udział osób z grona praktyków w procesie dydaktycznym oraz w procesach decyzyjnych dotyczących programów kształcenia.

Przykłady działań projakościowych.

1. We wrześniu 2018r, przeprowadzono okresowy przegląd programów kształcenia i związanych nimi efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, który został połączony ze spotkaniami prodziekana ds. studenckich oraz pełnomocnika ds. DJK z koordynatorami i pracownikami wydziału prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na kierunku farmacja. Na spotkaniach zostały przekazane uwagi dotyczące sylabusów poszczególnych przedmiotów zwłaszcza dotyczące efektów kształcenia, sposobów ich realizacji i weryfikacji. W efekcie podjętych działań zostały wprowadzone zmiany w sylabusach i regulaminach przedmiotów np. chemia farmaceutyczna, farmakognozja.

2. WZJK wprowadził zmiany w kryteriach okresowej oceny dydaktycznej dla nauczycieli akademickich, które mobilizują ich do podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych. Obecnie nauczyciele mogą uczestniczyć w cyklu szkoleń i konsultacji w ramach projektu "Ars Docendi - rozwój kompetencji dydaktycznych kadry UJ" finansowanym ze środków POWER. Projekt jest realizowany w okresie 2.11.2017 do 31.10.2019 roku. Głównym celem projektu jest podniesienie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich w zakresie innowacyjnych metod kształcenia, umiejętności informatycznych, prowadzenia zajęć w języku angielskim, zarządzania informacją, w tym posługiwania się profesjonalnymi bazami danych i ich wykorzystania w procesie kształcenia.

4. W ramach zbierania opinii studentów na temat realizacji procesu dydaktycznego i nabytych kompetencji od roku akademickiego 2016/17 w ramach Tygodnia Jakości Kształcenia corocznie jest organizowana debata dotycząca jakości kształcenia z udziałem władz wydziału, nauczycieli akademickich i studentów wszystkich kierunków.

5. WZJK stara się wykorzystać do działań projakościowych studencką ocenę zajęć dydaktycznych, jej wyniki używane są w dwojaki sposób. Przede wszystkim, prowadzący zajęcia uzyskuje bezpośrednią informację zwrotną dotyczącą silnych i słabych stron zrealizowanych zajęć. Przykładowo na podstawie ankiet studenckich została przez koordynatora przedmiotu chemia analityczna zmieniona punktacja pytań na kolokwiah i egzaminie teoretycznym.

Z drugiej strony, wyniki przekazywane są władzom wydziału w formie raportu z oceny zajęć dydaktycznych a także stanowią podstawę do planowania działań projakościowych przez pełnomocnika ds. DJK np. hospitacji zajęć, wykaz zajęć dla których przeprowadzono hospitacje w ostatnich latach zawarto w załączniku 2.4.11.

6. Na wniosek studentów przedstawiony na komisji ds. NDJK kierunku farmacja w dniu 05.2018r zostały od roku akademickiego 2018/19 wprowadzono zmiany w programie studiów obejmujące:

- przesunięcia przedmiotów: *Chemia organiczna* z roku II na I, *Biochemia* z roku III na II, *Mikrobiologia* z roku II na III, *Historia Farmacji* z roku I na V, *Historia filozofii* z roku I na II, *Biologia Molekularna* z roku I na II, *Statystyka* z roku I na rok II, co miało na celu zmniejszenie obciążenia studentów II roku w letniej sesji egzaminacyjnej,
- wprowadzenie dwóch nowych przedmiotów – *Biochemia kliniczna* (na rok II) i *Farmacja kliniczna* (na rok V),

- wprowadzenie egzaminu z *Opieki farmaceutycznej* w miejsce zaliczenia z oceną.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

O jakości procesu dydaktycznego może świadczyć również fakt, że w latach 2016-2018. kierunek farmacja prowadzony na Wydziale Farmaceutycznym UJ CM zajmował pierwsze miejsce w rankingu kierunków studiów *Perspektywy*, uzyskując najwyższą ocenę w 4-5 podlegających ocenie kategorii, w tym w kategoriach dotyczących oceny kadry akademickiej, publikacji, wskaźnika cytowań oraz dostępności kadry wysokospecjalistycznej dla studentów, co ma szczególne znaczenie w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim. Noty w kategoriach takich jak ekonomiczne losy absolwentów czy nadawane stopnie naukowe osiągały wartości powyżej 90.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony – bycie częścią UJ i wsparcie uzyskiwane w zakresie organizacji i doskonalenia procesu dydaktycznego, – rozpoznawalność UJ pomaga w pozyskaniu współpracy dla wydziału – wysoka pozycja naukowa uniwersytetu i wydziału, – ugruntowana współpraca z otoczeniem gospodarczym i zawodowym,	Słabe strony – niewielkie możliwości wsparcia finansowego dla projektów dotyczących rozwoju oferty dydaktycznej na wydziale, – niewielka oferta dydaktyczna zajęć prowadzonych z udziałem wykładowców zagranicznych, – niewielkie wykorzystanie technik e-learningowe w nauczaniu na kierunku,
Czynniki zewnętrzne	Szanse – duży i rozpoznawalny również na świecie ośrodek miejski i uniwersytecki, – duża liczba aptek w Krakowie i Małopolsce ułatwia organizację praktyk,	Zagrożenia – brak mechanizmów wspierania i zachęcania do wyboru Krakowa jako miejsca studiów ze strony władz miejskich, co sprawia, że przy wysokich kosztach utrzymania zniechęca część kandydatów z mniejszych miast do wyboru UJ, – podobny profil kandydatów starających się na kierunki medyczne sprawia, że wyboru farmacji dokonują osoby, z niższym wynikiem maturalnym,

UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM

31-008 Kraków, ul. św. Anny 12

(Pieczęć uczelni)

Dziekan
Wydziału Farmaceutycznego UJ CM

prof. dr hab. n. farm. Jacek Sapa

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

PROREKTOR
Uniwersytetu Jagiellońskiego
ds. Collegium Medicum

prof. dr hab. med. Tomasz Głodziecki

(podpis Rektora)

Kraków, dnia 17 kwietnia 2019r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat*	Bieżący rok akademicki**	Dane sprzed 3 lat*	Bieżący rok akademicki**
jednolite studia magisterskie	I	108	96	42	14
	II	85	88	53	40
	III	83	64	58	49
	IV	85	65	28	17
	V	84	76	41	39
	VI	108	73	28	34
Razem:		553	462	250	193

*dane GUS na dzień 30.11.2015 r.

** dane GUS na dzień 31.12.2018 r.

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku*	Liczba absolwentów w danym roku **	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku*	Liczba absolwentów w danym roku **
jednolite studia magisterskie	2015/2016	105	115	57	30
	2016/2017	104	78	52	35
	2017/2018	101	78	52	22
Razem:		310	271	161	87

* dane GUS na dzień 30.11.2010, 30.11.2011, 30.11.2012 r.

** dane GUS na dzień 30.11.2016, 30.11.2017, 31.12.2018 r.

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861).

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	11 semestrów/ 330 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	9695
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	185
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	170
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych–w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	41
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	40
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	1280
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	9695/0
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	9695/0

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/ niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Botanika farmaceutyczna	wyk/sem/ćwicz.	90	9
Chemia analityczna	wyk/sem/ćwicz.	180	12
Farmacja fizyczna	wyk/sem/ćwicz.	105	10
Farmakokinetyka	wyk/ćwicz.	45	3
Technologia Postaci leku I, II, III	wyk/ ćwicz.	330	23
Farmakognozja	wyk/sem/ćwicz.	150	11
Chemia leków	wyk/sem/ćwicz.	255	15
Biotechnologia farmaceutyczna	wyk/ ćwicz.	30	3
Farmakologia z farmakodynamiką	wyk/sem/ćwicz.	240	15
Toksykologia	wyk/sem/ćwicz.	90	7
Biofarmacja	wyk/sem.	45	4
Farmakoterapia	wyk/sem/ćwicz.	60	8
Opieka farmaceutyczna	ćwicz.	45	4
Leki pochodzenia naturalnego	wyk/sem.	30	3
Ćwiczenia specjalistyczne związek z pracą magisterską	ćwicz.	375	20
Bromatologia	wyk/sem/ćwicz.	75	4
Synteza i technologia środków leczniczych	wyk/sem/ćwicz.	75	6
Chemia organiczna	wyk/sem/ćwicz.	210	13
Razem:		2430	170

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Neurobiology and therapy of psychiatric disorders	wyk/sem	IX	stacjonarne	angielski	18

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Neurobiology and therapy of psychiatric disorders	wyk/sem	IX	niestacjonarne	angielski	11

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Załącznik 2.1. Program kształcenia.

Załączniki 2.1. zawiera dokumentację programu kształcenia na kierunku farmacja studia stacjonarne i niestacjonarne - Wydziału Farmaceutycznego UJ CM, obejmującą:

- **Załącznik 2.1.1** Program studiów na kierunku farmacja realizowany w roku akademickim 2018/2019
- **Załącznik 2.1.2** Plan studiów na kierunku farmacja dla cyklu 2018/2019-2022/2023
- **Załącznik 2.1.3.** Sylabusy przedmiotów dla kierunku farmacja w cyklu kształcenia 2018/2019-2022/2023 oraz sylabusy przedmiotów realizowanych w roku akademickim 2018/2019
- **Załącznik 2.1.4** Harmonogram zajęć na kierunku farmacja w roku akademickim 2018/2019
- **Załącznik 2.1.5** Lista przedmiotów fakultatywnych do wyboru przez studentów realizujących studia na kierunku na kierunku farmacja w roku akademickim 2018/2019
- **Załącznik 2.1.6** Przegląd metod dydaktycznych i metod efektów uczenia się stosowanych w ramach przedmiotów realizowanych na kierunku na kierunku farmacja w roku akademickim 2018/2019

Załącznik 2.2 Kadra dydaktyczna

Załącznik 2.2 zawiera dokumentację dotyczącą kadry dydaktycznej realizującej zajęcia na kierunku Farmacja w roku akademickim 2018/2019, która obejmuje:

- **Załącznik 2.2.1** Wykaz osób realizujących zajęcia na kierunku farmacja
- **Załącznik 2.2.2** Charakterystykę dorobku naukowego i dydaktycznego osób prowadzących zajęcia na kierunku farmacja
- **Załącznik 2.2.3** Wykaz publikacji z zakresu dydaktyki i na potrzeby dydaktyki opracowanych przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku farmacja

Załącznik 2.3. Wykaz prac dyplomowych studentów kierunku farmacja zrealizowanych w roku akademickich 2017/2018

Załącznik 2.4. Dokumenty dodatkowe

- **Załącznik 2.4.1** Wykaz projektów naukowych pozostających w związku z prowadzonym kształceniem na kierunku farmacja
- **Załącznik 2.4.2** Rozkład miejsc realizacji praktyk wakacyjnych i sześciomiesięcznych przez studentów kierunku farmacja w latach 2016-2018
- **Załącznik 2.4.3.** Informacje dotyczące wsparcia udzielonego studentom kierunku farmacja w związku z adaptacją procesu dydaktycznego
- **Załącznik 2.4.4** Wykaz studenckich kół naukowych działających dla studentów kierunku farmacja w roku akademickim 2018/2019
- **Załącznik 2.4.5** Wykaz nagród przyznanych w związku z działalnością dydaktyczną dla nauczycieli Wydziału Farmaceutycznego UJCM w latach 2017-2018
- **Załącznik 2.4.6** Opis infrastruktury wykorzystywanej w ramach prowadzenia zajęć na kierunku farmacja
- **Załącznik 2.4.7** Opis zasobów bibliotecznych w UJCM z których korzystają studenci kierunku farmacja
- **Załącznik 2.4.8** Wykaz umów międzynarodowych Wydziału Farmaceutycznego UJCM
- **Załącznik 2.4.9** Wykaz form wsparcia bezpośredniego udzielonego studentom w latach 2017-2018
- **Załącznik 2.4.10** Wykaz publikacji, w których współautorami byli studenci kierunku farmacja
- **Załącznik 2.4.11** Wykaz zajęć na kierunku farmacja dla których przeprowadzono hospitacje w latach 2015/2016-2017/2018

Załącznik 2.5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych po ocenie programowej PKA w 2011r.